

A MAGYAR KORRUPCIÓ HOSSZÚ TÁVÚ TRENDJE GLOBÁLIS ÖSSZEHAJONLÍTÁSBAN

T a r t a l o m j e g y z é k

1. BEVEZETÉS.....	1
2. AZ ELEMZÉSI EREDMÉNYEK RÖVID BEMUTATÁSA.....	2
2.1. A magyar korrupció trendje a legszélesebb globális összehasonlításban.....	2
2.2. A gazdasági fejlettség és a korrupció szintje fordítottan arányos.....	4
2.3. A magyarországi korrupció hosszú távú alakulása.....	8
2.4. Néhány részletező adat Magyarországra.....	19
2.5. A korrupció 1995 óta az EU-hoz csatlakozó 8+2 rendszerváltó országban.....	20
3. NEM GAZDASÁGI (HANEM KULTURÁLIS, INTÉZMÉNYI STB.) OKÚ KORRUPCIÓ ...	24
3.1. Nem gazdasági okú korrupció mértéke a trend arányában.....	25
3.2. Fejlett és fejletlen országok és a kontinensek korrupciós jellemzői.....	30
3.3. Európai országcsoportok korrupciós jellemzői.....	32
4. MELLÉKLET: KORRUPCIÓ AZ EGYES ORSZÁGOKBAN.....	34
4.1. M1. táblázat: A vizsgált 148 ország kevésbé korrupt fele.....	35
4.2. M1. táblázat folytatása: A vizsgált 148 ország korruptabb fele.....	36
4.3. M1. ábra: A legjobb (1-25.) helyezésű ország.....	37
4.4. M2. ábra: Az elég jó (26-50.) helyezésű ország – köztük Magyarország.....	38
4.5. M3. ábra: Az elég rossz (51-75.) helyezésű ország.....	39
4.6. M4. ábra: A közepesen rossz (76-100.) helyezésű ország.....	40
4.7. M5. ábra: A rossz (101-125.) helyezésű ország.....	41
4.8. M6. ábra: A legrosszabb (126-144.) helyezésű ország.....	42
5. FÜGGELÉK.....	43
5.1. Professzor Johann Graf Lambsdorff a korrupciós kutatás atyja.....	43
5.2. M3. táblázat: A 2004-es felmérésben szereplő 148 ország alapadatai.....	44
5.3. M3. táblázat folytatása: 148 ország alapadatai.....	45

1. BEVEZETÉS

A korrupcióról rengeteget beszélnek és publikálnak. A korrupció szóra mintegy 81 ezer magyar nyelvű találatot jelez a Google keresőprogramja, amely a corruption szóra pedig több, mint 12 milliót angol nyelvű találatot ad. Ennek ellenére hiány van a trendeket széles körűen bemutató és elemző publikációkban.

Az alábbiak a legfontosabb trendelemzési eredményeinket mutatják be, amelyek elsősorban a **Transparency International** (rövidítve TI, magyarul: Nemzetközi Átlátszóság) elnevezésű szervezet felmérésein és publikációin alapulnak. Felhasználtuk a Transparency International által kiegészítésként gyűjtött történelmi visszatekintő idősorokat is.

A korrupcióra vonatkozóan a globálisan összehangolt mennyiségi adatok a Transparency International által definiált és világszerte elterjesztett **Corruption Perceptions Index** (rövidítve CPI, magyarul: korrupció észlelési index) pontértékeiként jelennek meg. Már most (és még majd gyakran) megjegyezzük, hogy **az 1-10 skálán mért kisebb CPI pontszám nagyobb korrupciót jelent** (vagyis a 10 a teljes korrupciómentességre, az 1 pedig a maximálisan észlehető korrupcióra utal). A CPI pontszám tehát fordítva arányos az észlelt korrupció színvonalával. Ez a grafikonokon úgy érzékelhető, hogy a magasabban elhelyezkedő CPI pontok (görbeszakaszok) a korrupció mocsarából (tengeréből) való kiemelkedést jelentik, a mélyebben elhelyezkedő pontok (görbeszakaszok) pedig a korrupció mocsarába (tengerébe) való süllyedést tükrözik.

A Transparency International 1995 óta évenkénti jelentésben számol be a korrupció globális összehasonlításban kapott mértékeiről. A szervezet visszatekintő adatokat is közölt az 1980-85. és az 1988-92. évek időszakára több országra – köztük Magyarországra is. 1995-ben ugyan még csak 41 országra terjedt ki a felmérési tevékenység, a fokozatos bővítések után azonban 2004-re már 146 országra bővült a vizsgálataik köre

2. AZ ELEMZÉSI EREDMÉNYEK RÖVID BEMUTATÁSA

Az alábbiak **Transparency International** publikált adatai alapján mutatják be az általunk végzett elemzés legfőbb eredményeit. A magyar korrupció színvonalának az alakulását először a lehető legszélesebb nemzetközi összehasonlításban és a lehető leghosszabb időtávra hasonlítjuk össze a többi országra jellemző értékekkel. 2004. évre meghatározzuk a korrupció globális trendjét is az országok gazdagsága, illetve szegénysége függvényében. Közben kimutatjuk azt is, hogy **a gazdasági fejlettség és a korrupció szintje fordítottan arányos egymással.**

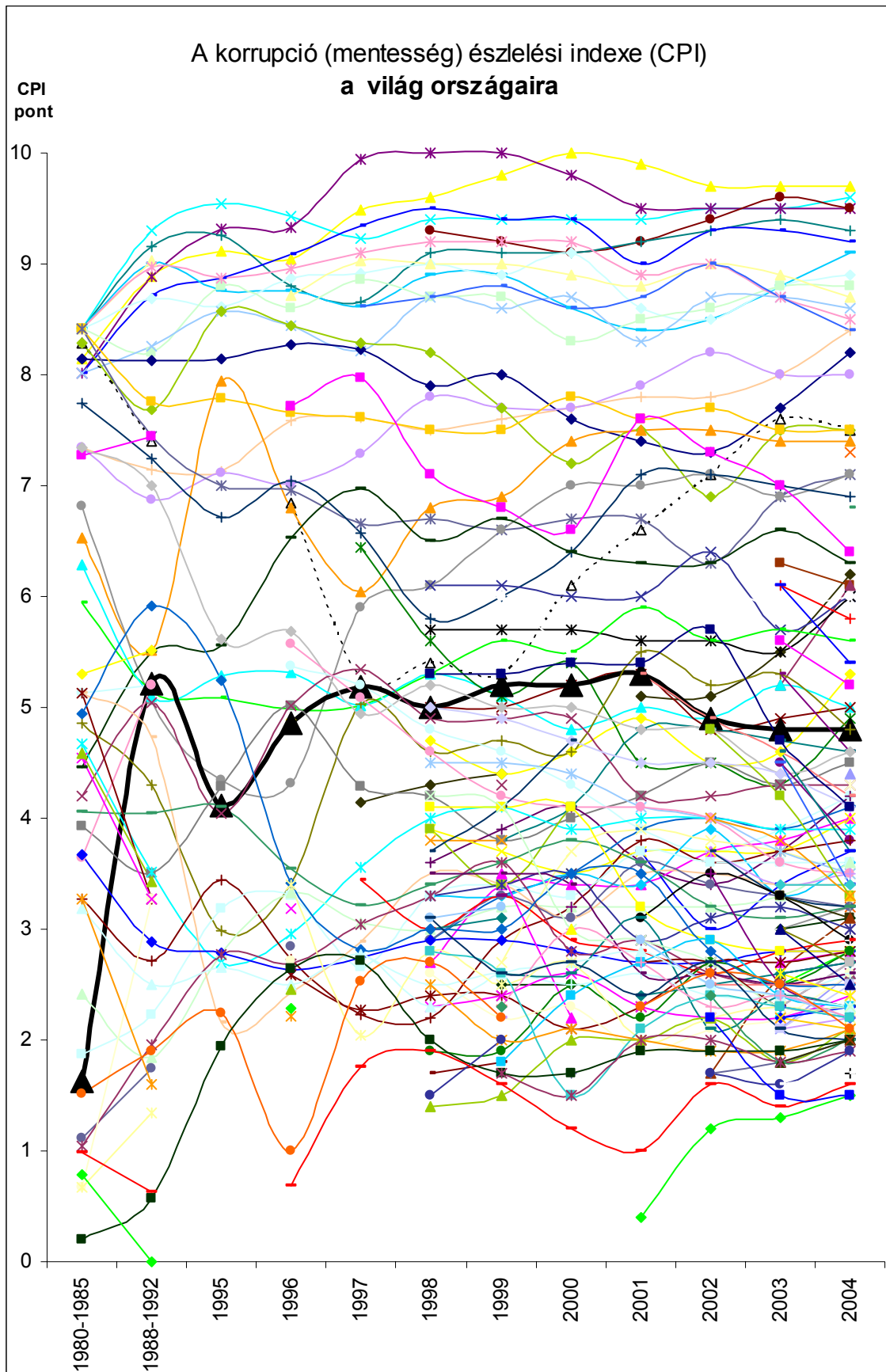
Ezután részletesebben szemügyre vesszük a magyarországi korrupció időbeli alakulását. Bemutatjuk, hogy a hazai korrupció szintje hogyan változott 1990 óta a választási évek és a kormányzati ciklusok szerint. Ezt a fejezetet a szomszédos exszocialista országokkal való részletes összehasonlításokkal és néhány módszertani részlet felvillantásával zárjuk.

2.1. A magyar korrupció trendje a legszélesebb globális összehasonlításban

Az **1. ábra** a magyar korrupció trendjét globálisan a lehető legszélesebb időbeli és térbeli összehasonlításban szemlélteti. A szemléltetés széles köre miatt az országnevek nem férnek fel az ábrára. A nagy zsúfoltság folytán egy lapon egyébként sem lehetne követni az egyes vonalakat. A **MELLÉKLET** azonban egy kétrészes táblára és 8 ábrára bontva országonként is jól követhetően mutatja be a nemzetközi trendeket.

Az 1. ábra nagy háromszögekkel és vastag fekete vonallal kiemelés révén jól szemlélteti a magyar korrupció globális helyzetét és menetét a többi országgal való összehasonlításban. Jól látható, hogy a rendszerváltás során és elején miképpen emelkedtünk ki a mindent átható szocialista összeköttetések rendszerváltás előtti korrupciós mocsarából.

1. ábra: A magyar korrupció trendje globális összehasonlításban
(Magyar trend jele: vastag fekete vonal háromszögekkel)

Már itt megjegyezzük, hogy az 1980-85 évek időszakára vonatkozó igen alacsony (1,63 nagyságú) magyar CPI pontérték nagyon meglepő és kétséges is, mivel nem magyarázható a szocialista viszonyokkal. Ha viszont ettől a ponttól eltekintünk, akkor Magyarország globális helyezése a középmezőnyben tartozik.

A görbék az időszak elején a hiányzó adatok miatt ritkábbak. A magyar adatok minden vizsgált időpontra rendelkezésre állnak. Az 1980-85. és az 1988-92. évekre nincs éves bontás az ábrán sem. Az 5 éves szakaszokat a későbbiekben azonos értékű adatokkal vesszük figyelembe (mert mi sem vállalkozunk a strukturált megbontásukra).

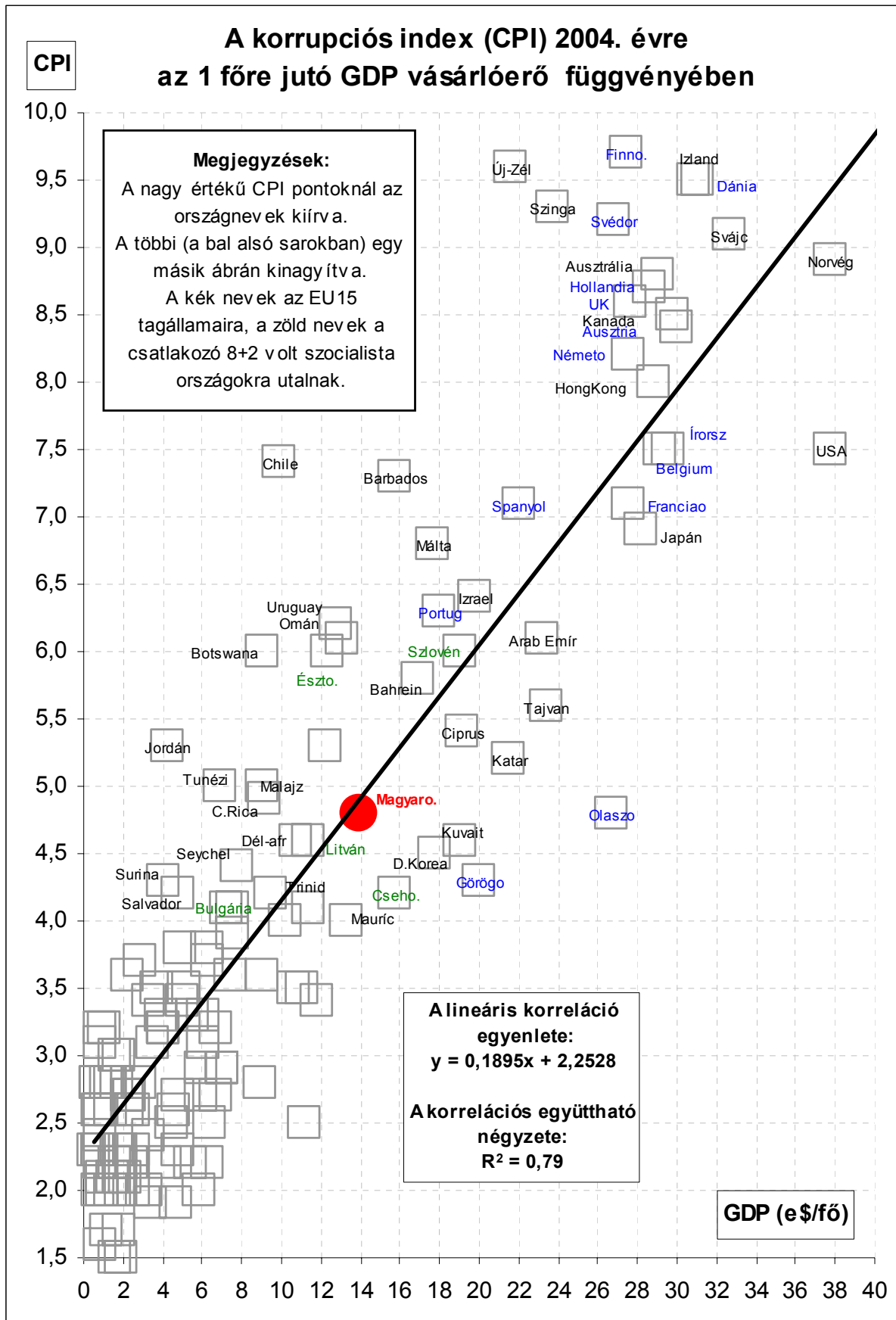
2.2. A gazdasági fejlettség és a korrupció szintje fordítottan arányos

A **2-1. ábra** és annak a bal alsó sarkát részletező **2-2. ábra** már csak a 2004. évre szemlélteti az adatokat, de kibővítve azokat a dollárban számolt 1 főre jutó GDP-vásárlóerő adataival is. Az első ábrán az országok neve csak a jobb felső sarokban fért fel az ábrára. A bal alsó sarokba sűrűsödő pontokra az első ábrán nem tüntettük fel a rövidített országneveket., de ezt a tartományt kinagyítottuk a másik ábrán, amelyen már az országneveket is jelezni tudtuk.

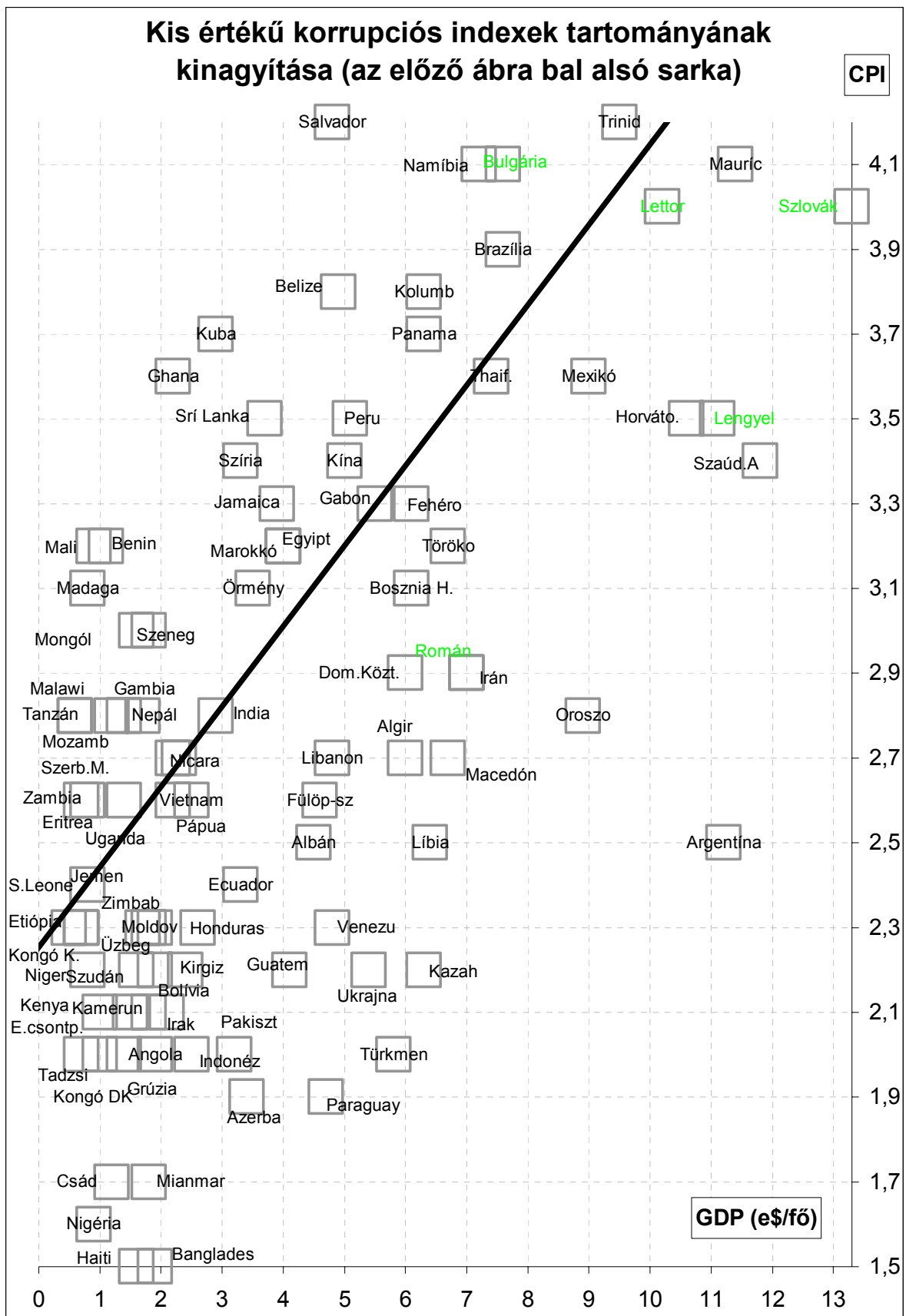
Ez a két ábra azt tükrözi, hogy az 1 főre jutó GDP-vásárlóerő nagyobb értékéhez, vagyis a nagyobb gazdagsághoz, nagyobb CPI érték tartozik. És mivel a CPI értéke a korrupció színvonalával fordítva arányos, ezért a nagyobb gazdasági fejlettséghez tartozik általában a kisebb korrupció.

A korrelációs összefüggés meghatározható volt, és nagyrészt függetlennek adódott a korrelációs hatványfüggvény rendjétől, ezért célszerű volt a legegyszerűbb lineáris korrelációval számolni. A korreláció lényegében ugyanakkora az inverz függvényre is, amint azt a **3. ábra** szemlélteti – most már az országnevek feltüntetése nélkül. Ez az ábra azt szemlélteti, hogy a kisebb korrupcióhoz (azaz nagyobb CPI értékhez) általában magasabb gazdasági fejlettség (1 főre jutó nagyobb GDP-vásárlóerő) tartozik.

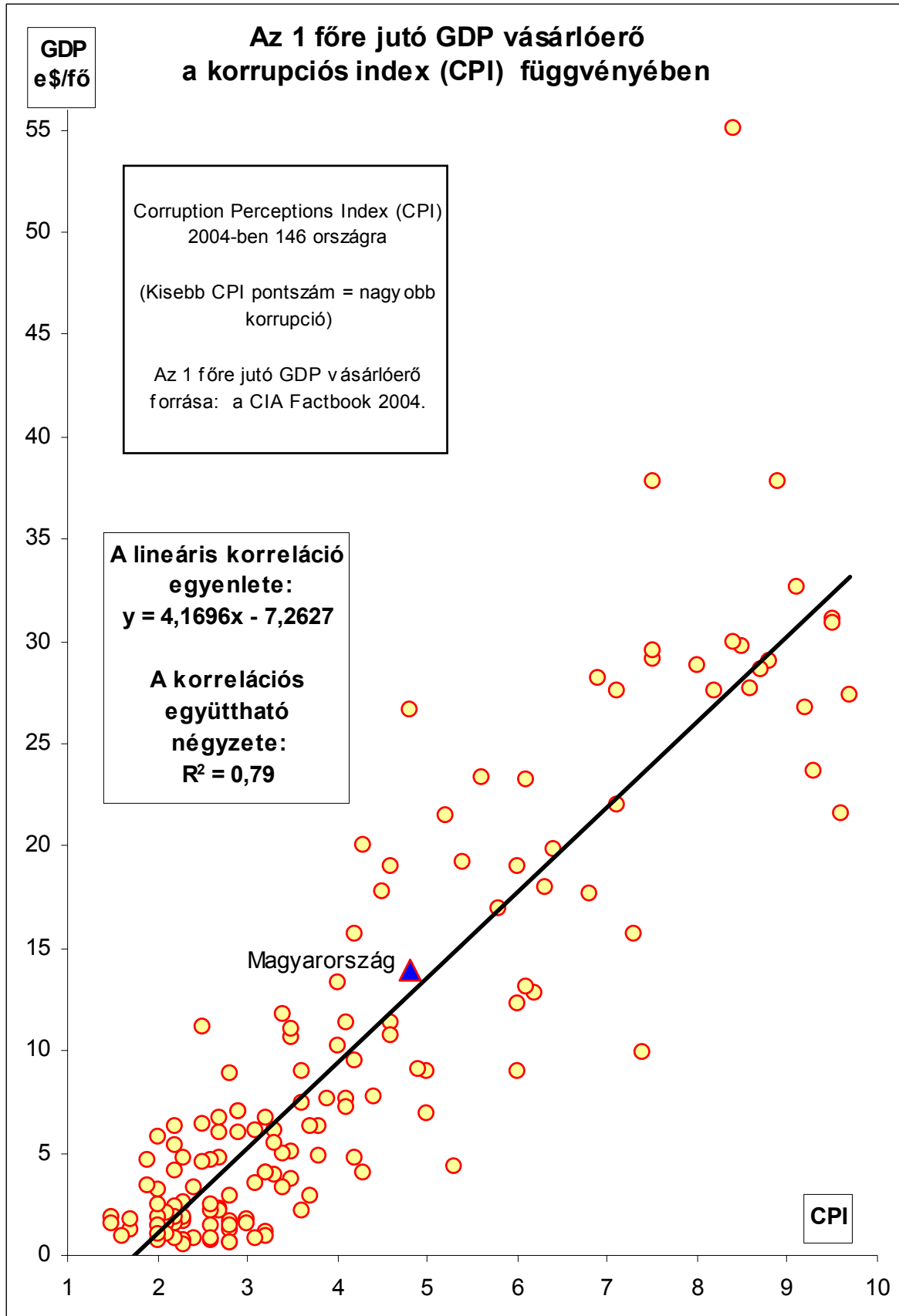
2-1. ábra: 2004. évi GDP-CPI függvény globális összehasonlításban

2-2. ábra: 2004. évi GDP-CPI függvény kinagyítása

3. ábra: 2004. évi CPI-GDP függvény globális összehasonlításban

A két ábra együtt tehát azt jelenti, hogy **a gazdasági fejlettség és a korrupció szintje között fordított arányosság van**. Ezt az összefüggést néha emlegetik a szakirodalomban is, de a tétel ilyen egzakt és széles körű bizonyítása nem található meg ott.

A 2. és a 3. ábra jól szemlélteti, hogy **2004-ben a magyar korrupció lényegében akkora, amekkora a gazdasági fejlettségéből egyébként is adódna** a globális trenddel való összehasonlításban (az ábrán mutatott képlet szerint számolva is). A grafikonon a magyar CPI értékét jelző pont csak egy kissé esik a trendvonal mellé. Megjegyezzük (és majd kimutatjuk), hogy **a FIDESZ kormány időszakában a helyzet ennél jobb volt**.

Az ábrán a legnagyobb fajlagos vásárlóerőhöz tartozó pont a luxemburgi adatpárt jelképezi. Ezt a pontot is megtartottuk itt, de mivel nagyon kilóg, el is hagyható lehetne – már csak azért is, mert Luxemburg túl kis ország, ahhoz, hogy az esete mértékadó legyen. Minél kisebb egy ország ugyanis, annál szélsőségesebb lehet a viselkedése. A nagy gazdaságok a helyi szélsőségeket letompító nagy átlagokat képviselnek.

A korreláció négyzete (0,79) mindkét irányban ugyanakkora – bár ez elvileg lehetne másképp is. A korreláció négyzetéből gyökvonással számolható korrelációs együttható közel 0,9. ami (0,5-től eléggé távol eső, illetve) az 1-hez eléggé közel eső szám ahhoz, hogy a korrelációs összefüggés szorosságát, a szinte függvényyszerű kapcsolatát jól alátámassza.

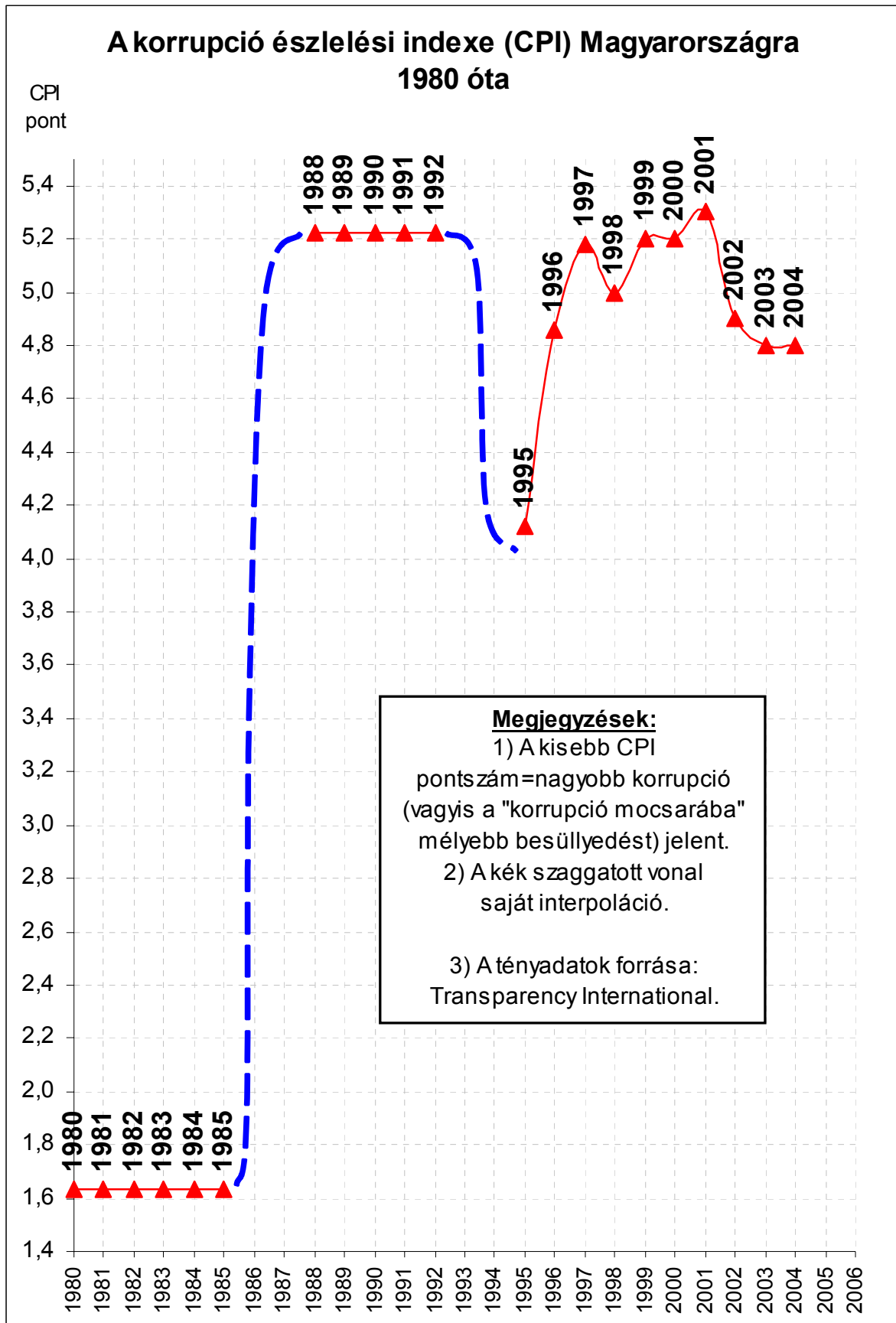
2.3. A magyarországi korrupció hosszú távú alakulása

A **4. ábra** már a magyar trend részleteit éves bontásban szemlélteti. A szaggatott kék vonal az általunk felvett sima interpoláció. Az **5. ábra** pedig az exszocialista országok korrupciós indexének alakulását hasonlítja össze azokra az országokra, amelyekre elérhető egy vagy két adat az 1980-92. évek időszakára is.

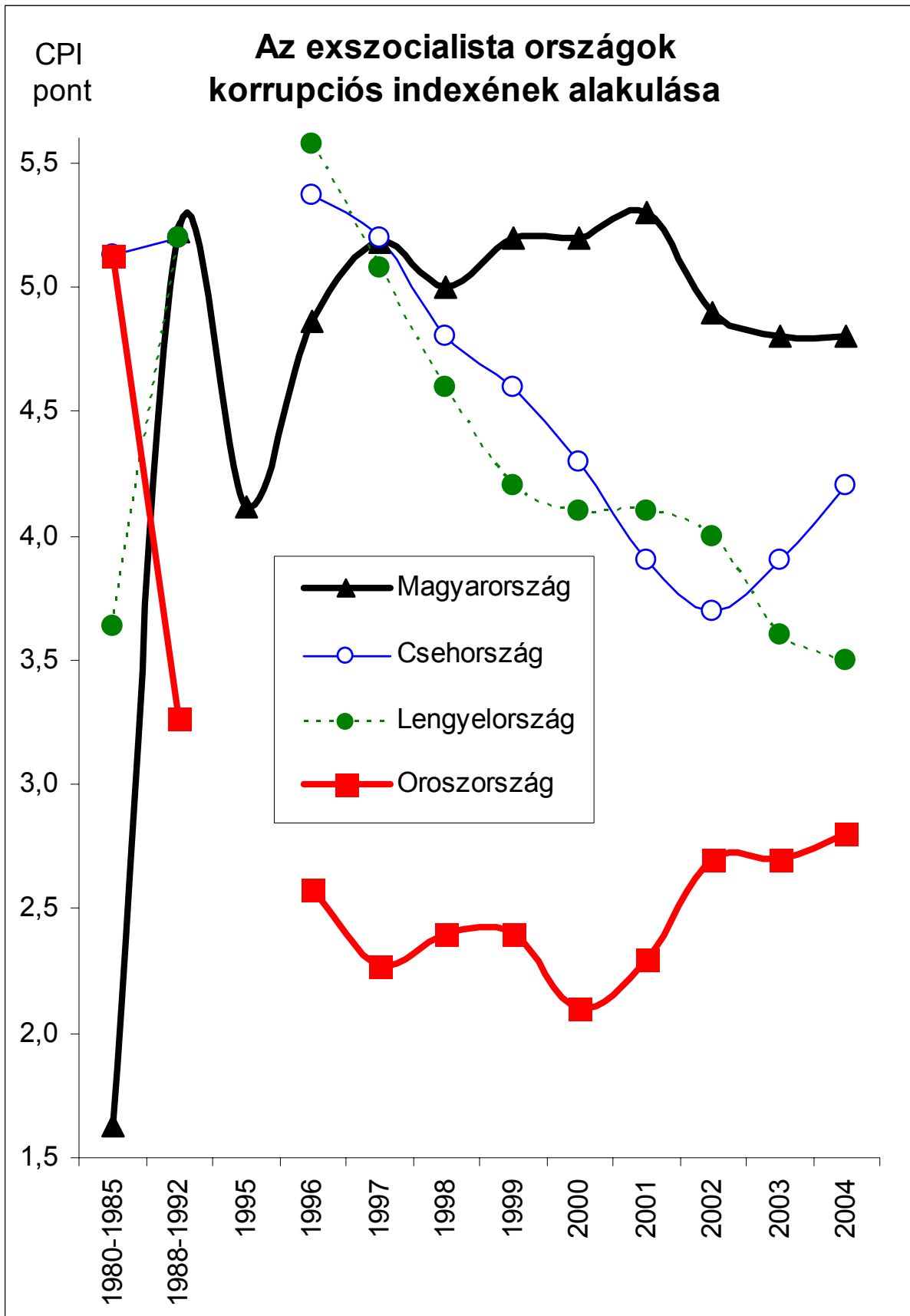
A 4-5. ábra jól szemlélteti, hogy az 1980-85 évekre publikált 1,63 nagyságú magyar CPI pontérték nemcsak a többi magyar adathoz képest nagyon kicsi, hanem elég alacsony érték a többi volt szocialista ország ugyanerre az időszakra vonatkozó CPI

pontértékéhez képest is. Úgy tűnik, hogy e nagyon kis értékű korrupciós index (és az abból következő nagy korrupció) nem vezethető vissza tisztán rendszerjellemzőkre, vagyis elsősorban a hiánygazdaság rendszerére, amelyben vagy sokáig kellett várni a telefon, az autó, a lakás stb. kiutalására vagy némi szocialista összeköttetést kellett felmutatni, illetve csúszópénzt kellett adni.

4. ábra

5. ábra

A Transparency International Magyarország 1980-85. évi időszakaszára csak egy olyan adatot tart nyilván ebből az időszakból, amely szerinte megbízható forrásokból származó különféle adatok átlaga és a CPI értelmezése szerinti skálára való transzformációja. Mivel az 1995 előtti évekre a Transparency International még nem készített saját felméréseket, ezért ezek az adatok csak a nagyságrendet jelzik.

A Transparency International szerint az **1980-85 évi adatok forrása** a következők:

Az egyik felmérés dátuma 1980. év és 68 országra kiterjed ki. Arra a kérdésre adott válaszokat pontozták a (nagy nemzetközi orgánumnként a menedzsereket világszerte tájékoztató) **Business International újságírói**, hogy milyen mértékben tartalmaznak a gazdasági ügyletek korrupciót vagy megkérdőjelezhető fizetségeket.

A másik, az 1982-85. évekre és 128 országra kiterjedő felmérést a Political Risk Service (East Syracuse, NY) munkatársai végezték. Arra a kérdésre adott válaszokat pontozták, hogy az egyes országokban milyen valószínűséggel követelnek illegális fizetést a kormányzat magas és alacsony szintjein.

1. táblázat

E két felmérésben szerepelt Magyarország igen gyászosan. Az eredmény lesújtó, amint az **1. tábla** is szemlélteti.

Az akkor felmért 54 ország körében a csúfos 46. helyezést értük el. Lekörözött bennünket Törökország, Kenya, Thaiföld stb.

Utólag lehet elmélkedni rajta, hogy jogosan-e. Lehet vitatni, hogy vajon véletlenül vagy akkor akkori viszonyok között szükségszerűen botlottak bele (legalább háromszor) a hatalmat gyakorló olyan személyekbe, akik illegálisan pénzt kértek a döntésükért.

Megjegyezzük, hogy a Transparency International szerint az általa vizsgált első év, vagyis 1995 adatai sem olyan precízek és megbízhatóak, mint a további évekre vonatkozó sokkal pontosabb és koherensebb felmérési adatok.

CPI pontok az 1980-85. évekre		
37	Törökország	4,06
38	Dél-Korea	3,93
39	India	3,67
40	Lengyelország	3,64
41	Kolumbia	3,27
42	Kenya	3,27
43	Venezuela	3,19
44	Thaiföld	2,42
45	Mexikó	1,87
46	Magyarország	1,63
47	Pakisztán	1,52
48	Egyiptom	1,12
49	Fülöp-szigetek	1,04
50	Nigéria	0,99
51	Banglades	0,78
52	Bolívia	0,67
53	Uganda	0,67
54	Indonézia	0,20

A teljesség kedvéért ezt a kiugróan rossz értéket is bemutattuk, de az okait tovább nem keressük, és a továbbiakban ezt az időszakot az elemzéseinkbe nem vonjuk be.

Még röviden szólunk arról, hogy az **1988-1992. évekre** vonatkozó adatoknak mi a háttere. A Transparency International közlése szerint ebben az időszakban két felmérés volt. Az egyik 1988-ban (a rendszerváltásunk előtt), a másik 1992-ben a rendszerváltásunk után. A rendszerváltásunk tehát időben kb. a két felmérés között középtájon helyezkedett el.

Az 1988. évi egyik felmérést szintén a **Business International** újságírói végezték. A másik felmérést pedig a már említett **Political Risk Service** folytatta le. Így az 1980-as évtizedben csak ez a két szervezet minősítette a magyar közélet tisztaságát. Mindkét szervezet ugyanazokat a kérdéseket tette fel, mint az évtized elején.

A mi szempontunkból nagy kár, hogy a rendszerváltást megelőző 1988. évi adatokat összevegyítették a rendszerváltás utáni 1992. évi adatokkal, amelyek a **World Competitiveness Report**-ból származnak az **Institute for Management Development, Lausanne** szervezet 36 országra kiterjedő felmérése alapján. Ez a szervezet arra a kérdésre kereste a választ, hogy miféle helytelen (korrupciós vagy megvesztegetési) gyakorlat lelhető fel a kormányzati szférában.

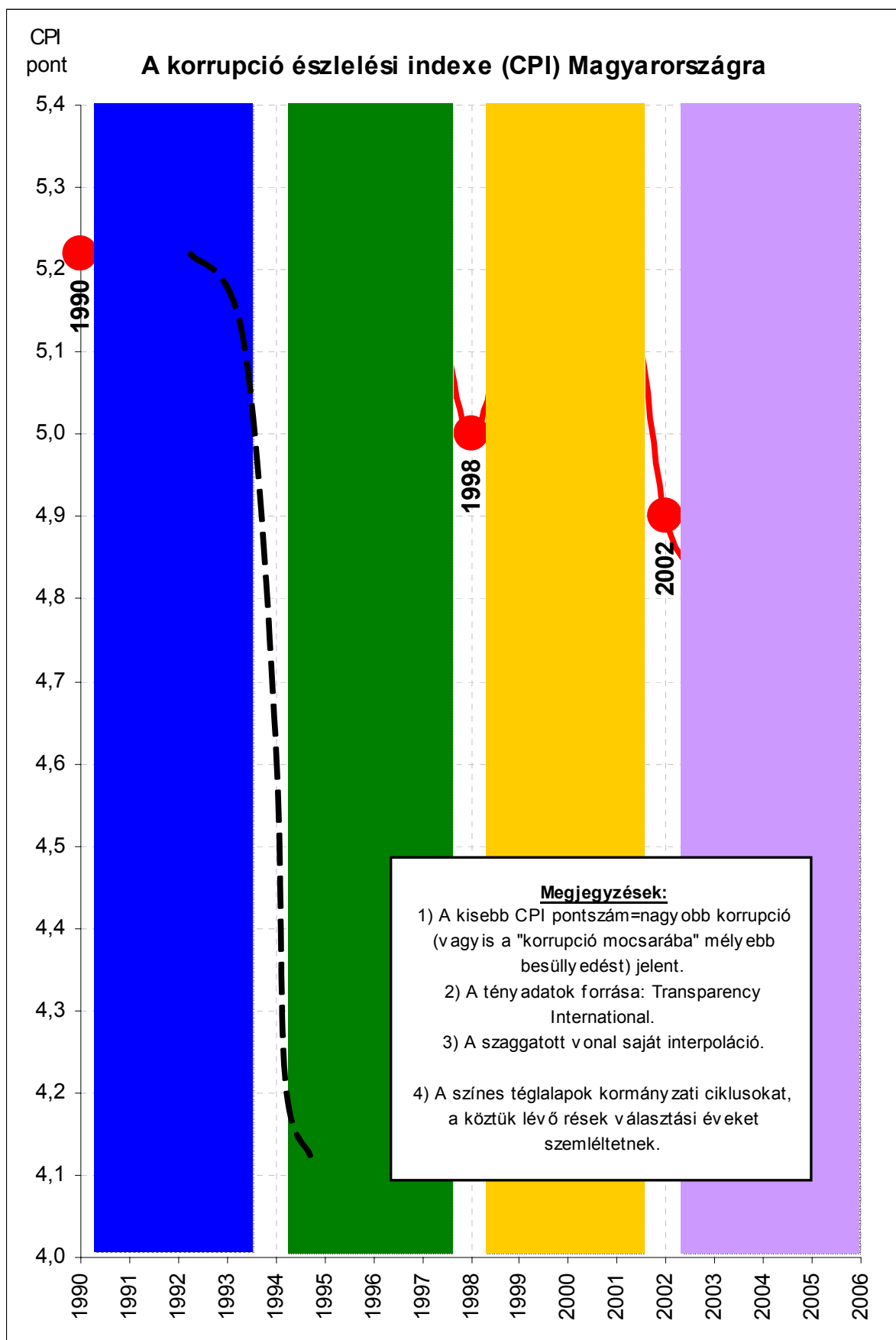
Az 1980-85. időszakával tovább már nem foglalkozva — a **6. ábra** az 1990-2004. évek időszakát veszi nagytitkos alá – háttérszínekként emelve ki az egymás váltogató kormányok időszakát. A színes téglalapok közötti éves kihagyások a parlamenti és az önkormányzati választások éveit. Ezeket a választási éveket nem lehet jól egyik kormányhoz sem sorolni, mert kb. az év közepén történnek a koalíció győzelme miatt bekövetkező kormányváltások.

A közelmúltra a **7. ábra** még nagyobb mértékben nagytitkos ki a magyarországi korrupciós index alakulásának a menetét.

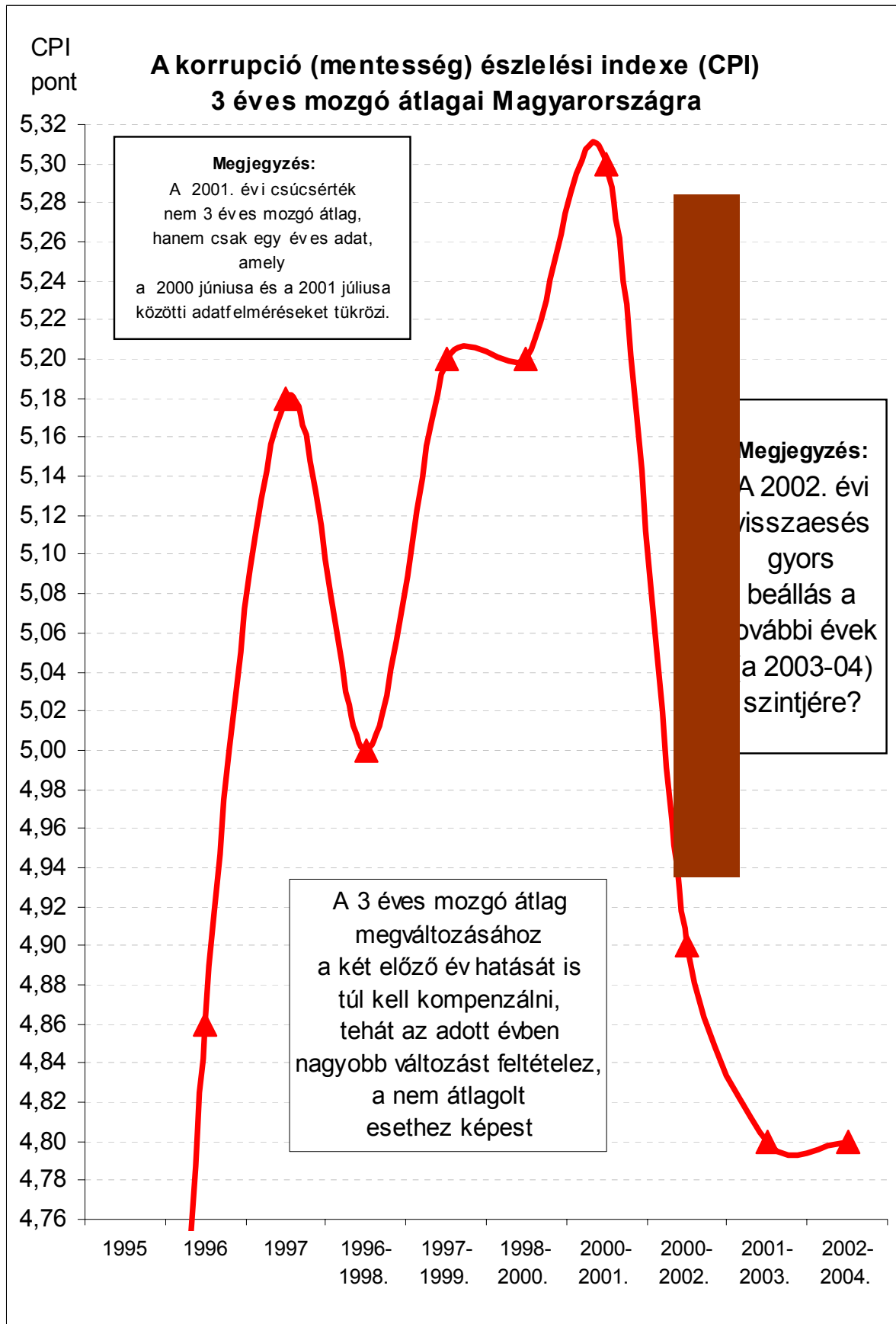
Ez eddigieket pontosítva szemlélteti azt is, hogy az adott évi érték általában 3 éves görgetett értékeként (lényegében a) áll elő. Az 1995-97. évekre és az 1999. évre nem találtunk utalást arra, hogy adott évi vagy 3 évi méréseken alapul-e vagy sem.

A 3 éves görgetett értékként („mozgó átlagként”) való előállítás tompított változásokat eredményez, ami azt is jelenti, hogy az átlag mutatott változása „nagyobb erejű”, mert megváltozásához a két előző év hatását is túl kell kompenzálni, tehát az adott évre nagyobb változást feltételez a mért értékben (a nem átlagolt esethez képest).

6. ábra

7. ábra

Megjegyezzük, hogy (a Transparency International honlapja szerint) a 2001. évi csúcserték (kivételesen) nem 3 éves mozgó átlag, hanem csak egy éves adat, amely a 2000 júniusa és a 2001 júliusa közötti adatfelméréseket tükrözi.

A 7. ábra szól arról is, hogy a 2002. évi zuhanás gyors közelítés az MSZP–SZDSZ kormányzás 2003-04. éveire jellemző mély korrupciós szintje felé.

A nagypolitikai jelentőségű korrupciós ügyek a választások éveiben általában nagy hangsúlyt kapnak a hazai médiában (és ennek hatására a nemzetköziben is). **Az 1998-as választási évben** ilyen volt például az SZDSZ-MSZP páros korrupcióját látványosan leleplező Tocsik-ügy. Akkoriban **a korrupció mértékegységét 1 tocsiknak nevezték** és forintban mintegy 800 milliót jelentett.

Korrupciós vonatkozásban hazánk megítélését jelentősen ronthatta a **2000-2002. években** a médiában harsogva tárgyalt botránysorozat a háztartási olajjal kapcsolatban. Ennek során a **médiasztárrá avanszált Nógrádi Zsolt** – az **ugyancsak médiasztárrá vált Pallag László** kiscgazda országgyűlési képviselő által vezetett olajbizottság tanúja – 2000-ben hamisan állította a hatóságok előtt **Pintér Sándor** belügyminiszterről, **Szabó Iván** volt pénzügyminiszterről, **Lezsák Sándor** országgyűlési képviselőről, **Boross Péter** volt miniszterelnökről és a fiáról, hogy a 90-es évek közepén bűnös kapcsolatban álltak a magyarországi olajmaffiával, pénzt fogadtak el bűnözőktől. 2002 májusában Nógrádi tárgyalásán Pallag általánosságban még mindig alátámasztotta Nógrádinak a politikusokat terhelő állításait.

A médiaharsonák zengését erősítette ebben az időszakban a TV híradásaiban bilincsből és pórázon vezetve mutatott kiscgazda államtitkár (vagyis **Szabadi Béla** politikai államtitkár a Torgyán által vezetett FVM-ből). A nézők hátán futkoshatott a hideg és nyilván a külföldet is meghökkentette, hogy ekkora nagy embereket így vezetgetnek a rendőrök pórázon a TV-híradások kamerái előtt!

2002-ben a választások előtt (áprilisban) a kiscgazdapárti Székely Zoltán parlamenti képviselő korrupciós botránjától is zengett a sajtó. A Székely-per bírósági tárgyalásán leleplező hangfelvételeket prezentáltak, hogy miképpen alkudozott Székely a neki járó „dokumentumok” mennyiségéről. Úgy látszik a kiscgazda körökben a korrupció egysége nem 1 tocsik volt, hanem a jóval szerényebb összeget jelentő **1 dokumentum (= 1 MFt)**

A 6-7. ábra jól szemlélteti, hogy **a közélet tisztaságát illetően nemzetközi megítélésünk a FIDESZ kormány időszakában volt a legjobb. A CPI értéke mind**

a három teljes évben magas volt és 2001. évben érte el az eddigi abszolút maximumát is.

2002. október 9. dátummal jelent meg az Európai Bizottság Magyarországról szóló éves jelentése, amely viszonylag részletesen foglalkozik a 2001-ben elfogadott magyarországi korrupció-ellenes stratégia megvalósításának lépéseivel, a jogszabályi háttér erősítésével és a nemzetközi intézményi vonatkozásokkal.

A dokumentum a Korrupció-ellenes intézkedések című fejezetében található az alábbi részletek:

A 2001-ben elfogadott hosszú távú antikorrupciós stratégia bevezetett fő elemeiként az alábbiakat sorolja fel:

- a köztisztviselői vagyonynyilatkozat intézményének bevezetése 2001 októberétől;
- annak kiterjesztése 2001 decemberétől;
- a módosított közbeszerzési törvény elfogadása 2001 novemberében;
- 2001 decemberében elfogadott törvény a jogi személyek felelősségéről;
- BTK 2002. áprilisi módosítása a megvesztegetés büntetési tételeinek növelését illetően;
- a pénzmosás elleni szabályok szigorítása a terrorizmus elleni harccal összefüggésben 2001 decemberében.

A korrupció elleni harccal kapcsolatban említi a dokumentum a vámőrség

- illetményi rendszerének megváltoztatását;
- a fizetések emelését;
- a jutalék-rendszer bevezetését.

A Jelentés szerint az intézményi oldalon a Belügyminisztérium és az Igazságügy-minisztérium a felelős az antikorrupciós stratégia végrehajtásáért. A fegyveres testületekben speciális egységek foglalkoznak a korrupciós jelenségekkel. A magas szintű korrupciós esetekben a Központi Bűnügyi Igazgatóság az illetékes.

A Jelentés megállapítja, hogy **Magyarország tagja az Európa Tanács pénzmosás elleni egyezményének,** a 2002 júliusában életbe lépett korrupció-ellenes bűnügyi egyezménynek, **és az OECD korrupció-ellenes konvenciójának.** Nem írta alá viszont még az Európa Tanács polgári jogi korrupció-ellenes konvencióját. 45 országgal kötött kétoldalú korrupció-ellenes megállapodást, és 17 további ilyen egyezmény van előkészítés alatt.

Kritikaként sommásan megállapítja a dokumentum, hogy az általános közfelfogás szerint a korrupció-ellenes erőfeszítések egyelőre nem sok eredménnyel jártak és a közélet sok területe még rossz hírű ebből a szempontból. Így a korrupció továbbra is problémát jelent Magyarországon. A Jelentés azonban konkrétumot nem említ ezzel kapcsolatban. A csatlakozásig fennmaradó feladatokra a korrupció elleni küzdelem következetes folytatását írja elő.

2002 nyarán kezdődött az SZDSZ-MSZP kormányzás, azután jött Keller László, az üvegzseb-törvény és Kulcsár Attila álbróker grandiózus (11 milliárdos) ügye. 2003. évre már igen nagyot esett a magyar CPI jelezve, hogy az új kurzusban nem csökkent, hanem nőtt a korrupció.

A Transparency International szerint (pontosabban a hazánkra vonatkozó 12 felmérésben részt vevő tíz tekintélyes nemzetközi szervezet összesített véleménye alapján) az új kormányzat eddig vizsgált két teljes évében (a 2003-04. években) a közélet jóval lejjebb csúszott a korrupció mocsarába és kíváncsian várhatjuk a 2005. évre vonatkozó új adatot is (amelyet majd 2005 közepe táján publikálnak). Az új adat már gyorsan és jól értékelhető lesz, ha erre a grafikonra berajzoljuk a neki megfelelő pontot.

Nem nagyon illik bele a tanulmány műfajába, de annyira idevágó, hogy a **8. ábrán** mégis közöljük a Magyar Nemzet Online honlap címlapján már hónapok óta szereplő két montázsképet, amelyek szavakkal el nem mondható módon és felülmúlhatatlan erővel világítanak rá az új kormányzati időszak korrupciós ügyeire.

8. ábra: MSZP-SZDSZ korszak képei

Medgyessy Péter volt miniszterelnöknek az SZDSZ-ről az ábrán idézett lesújtó véleménye („az SZDSZ tele van korrupciós ügyekkel”) után ugyancsak ide kívánczik az őt követő Gyurcsány Ferenc miniszterelnök (szintén „bennfentes” értesülésekre támaszkodni tudó) véleménye a magyar korrupcióról. Az MTI híradása szerint 2005. február 5-én a közszolgálati televízió Nap-kele című műsorában arra az újságírói felvetésre, hogy **"förtelmes korrupció" van az országban**, (tiltakozás helyett jóváhagyólag?) azt felelte, hogy **"Ebbe belebukhat az egész magyar demokrácia"**

Az MTI szerint Gyurcsány azt is hozzátette, hogy van néhány nagy hazugsága a rendszerváltás utáni Magyarországnak, amelyek közül az egyik legnagyobb hazugságot abban látja, hogy **mindenki tudja, "kicsiben és nagyban folyamatosan zajlik a jogszabályok megkerülése pénzügyekben"**. **A továbbiakban** úgy fogalmazott: **"körüllengi a politikát az elmúlt 15 évben folyamatosan az a gyanú, hogy a politika és a gazdaság között van egy olyan szürke zóna, amely szürke zónában vagy a törvények tudatos kijátszása, vagy megkerülése zajlik politikai célok finanszírozása érdekében"**.

Mindezek jól összecsengenek a tekintélyes nemzetközi intézmények által adott leértékelő pontszámokkal, amelyek miatt jelentősen csökkent a CPI értéke, illetve nőtt a korrupció mértéke a FIDESZ kormányzása óta eltelt időszakban.

2.4. Néhány részletező adat Magyarországra

Van néhány kiegészítő módszertani adat, amelyet a Transparency International publikált Magyarországra, és amelyeket a **2. táblázat** foglal össze. Ezek közé tartozik a publikációk pontosabb dátuma, amely alapján következtetni lehet arra, hogy 2005-ben várhatóan mikor jelenhet meg az idej TI CPI adat.

2. táblázat

Magyarországra vonatkozó részletes adatok										
A vonatkozó év:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nyilvánosságra hozás pontos dátuma	1996.03.15	1997.04.15	1997.07.31	1998.09.22	1999.10.26	2000.09.13	2001.07.17	2002.08.28	2003.10.07	2004.10.20
A felmérések száma	3	6	6	9	13	10	10	11	13	12
2004. évi magyar CPI-pontszámában figyelembe vett források, felmérések	EPS 2002	CU 2003	EIU 2004	FH 2004	IMD 2002	IMD 2003	IMD 2004	MIG 2004	WMRC 2004	WEF 2004
CPI értéke	4,1	4,9	5,2	5,0	5,2	5,2	5,3	4,9	4,8	4,8
A felmérési adatok szélső értékei és a konfidencia-intervallumai										
Szórási variancia	0,69	2,19	1,70							
Standard eltérés				1,20	1,10	1,20	0,80	0,50	0,60	0,50
Felmérés szélső értékei (MIN és MAX)						3,9-8,1	4,0-6,2	4,0-5,6	4,0-5,6	4,1-5,6
90 %-os konfidencia-intervallum szélei (MIN és MAX)										4,6-5,0

A másik ilyen adat a felmérések száma és éve. Megjegyezzük, hogy egy ország csak akkor szerepelhet a Transparency International éves jelentésében, ha (a 2004-ben maximum 18-ból) legalább 3 felmérés támasztja alá a publikált adatot. A tábla mutatja, hogy 1998 óta a magyar adat elég sok (9-13) felmérésen alapulnak a táblázatban szintén szereplő CPI értékei.

A táblázat jelzi azt is, hogy milyen volt az egyes években a felmérések megbízhatósága. Megjegyezzük, hogy a (itt nem mutatott) globális összehasonlításban a magyar felmérés megbízhatósága a jók közé tartozik. Ez következik a felmérések nagy számából is. A táblázat mutatja, hogy Magyarország esetében is megvalósult a 3 éves görgetésű adatbázis elve, hiszen a 2004. évi pontszámok meghatározásánál figyelembe vették a 2002. és a 2003. évi felmérések eredményeit is.

A megbízhatóságra az 1995-97. években a variancia nagysága utal, amely legrosszabb (2,19 értékkel) 1996-ban volt. 1998-tól a standard eltéréssel jellemezték

az adatszórások mértékét. 2004-re már megadták a 90 %-os megbízhatóság (konfidencia) intervallumának a szélső értékeit is. 2000. évtől publikálták a felmérésekben kapott legrosszabb és legjobb pontszámokat is.

A Transparency International 2004-re megadta azt is, hogy milyen szervezeti és felmérési forrásokon alapulnak a magyar adatok. Az 1. táblázat csak rövidítve utal ezekre, de alább a **3. tábla** részletesebben is bemutatja a 2004. évi magyar CPI - pontszámában figyelembe vett intézményeket, illetve azoknak a felméréseit.

2.5. A korrupció 1995 óta az EU-hoz csatlakozó 8+2 rendszerváltó országban

A **4. táblázat** foglalja össze a CPI pontszámait az Európai Unióhoz már csatlakozott 8 rendszerváltó országra és várhatóan az Unióhoz a közeljövőben újabb két országra (vagyis Romániára és Bulgáriára). A táblázat foghíjai jelzik, hogy ezek közül az országok közül nem mindegyik vett részt a felmérésekben (vagy nem volt meg rájuk a 3 érvényes felmérés).

3. táblázat

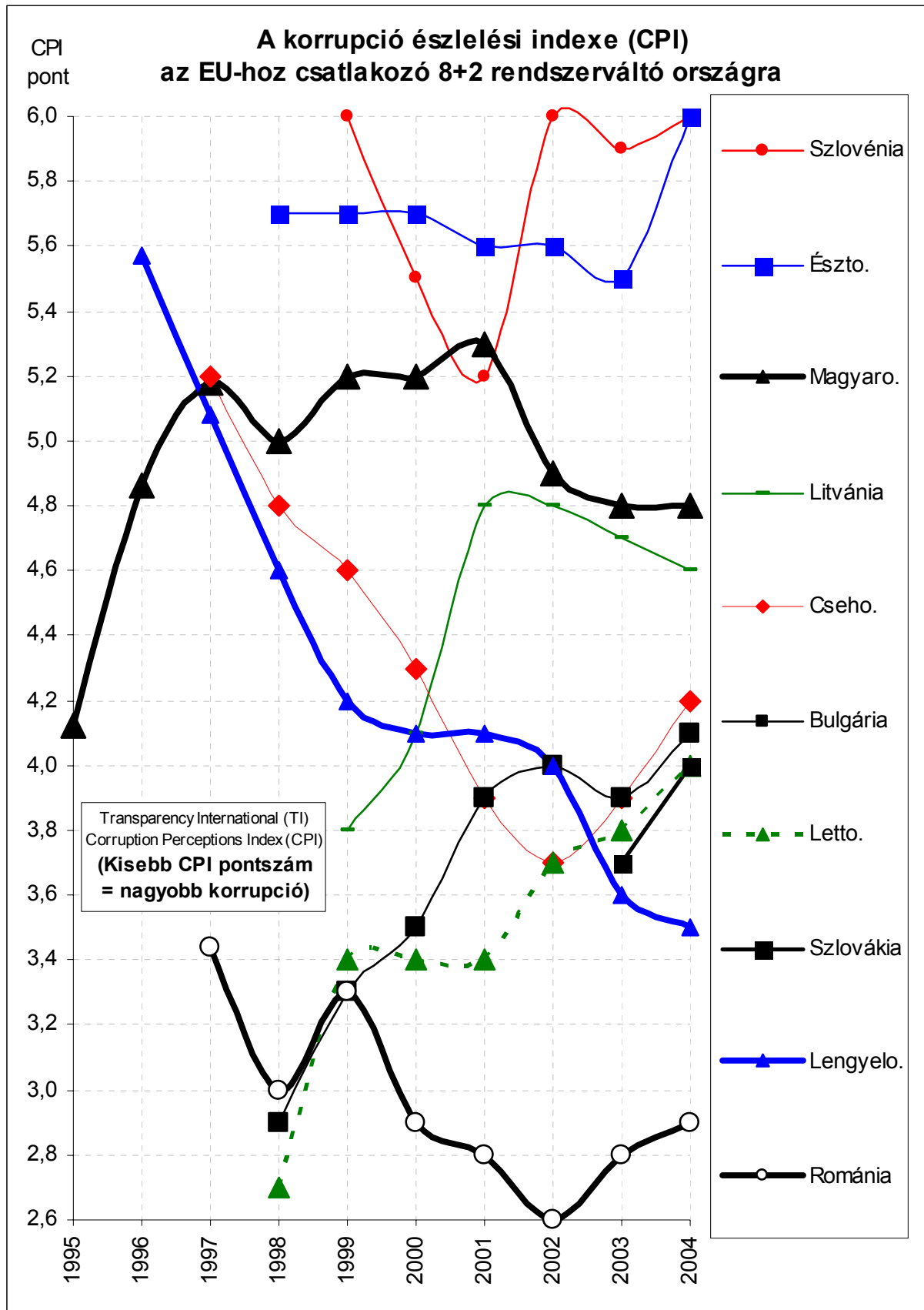
A 2004. évi magyar CPI-pontszámában figyelembe vett források, felmérések részletezése		
Rövidítés	Intézmény neve	Felmérés neve
BEEPS 2002	World Bank and the EBRD	Business Environment and Enterprise Performance Survey
CU 2003	Columbia University, The Center for International Earth Science Information Network	State Capacity Survey
EIU 2004	Economist Intelligence Unit	Country Risk Service and Country Forecast
FH 2004	Freedom House	Nations in Transit 2004
IMD 2002	International Institute for Management Development, Lausanne, Switzerland	World Competitiveness Yearbook
IMD 2003		
IMD 2004		
MIG 2004	Merchant International Group	Grey Area Dynamics
WMRC 2004	World Markets Research Centre	Risk Ratings
WEF 2004	World Economic Forum	Global Competitiveness Report

4. táblázat

8+2 rendszerváltó ország											
Ország	Év:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Szlovénia						6,0	5,5	5,2	6,0	5,9	6,0
Észto.					5,7	5,7	5,7	5,6	5,6	5,5	6,0
Magyaro.		4,1	4,9	5,2	5,0	5,2	5,2	5,3	4,9	4,8	4,8
Litvánia						3,8	4,1	4,8	4,8	4,7	4,6
Cseho.				5,2	4,8	4,6	4,3	3,9	3,7	3,9	4,2
Bulgária					2,9	3,3	3,5	3,9	4,0	3,9	4,1
Letto.					2,7	3,4	3,4	3,4	3,7	3,8	4,0
Szlovákia										3,7	4,0
Lengyelo.			5,6	5,1	4,6	4,2	4,1	4,1	4,0	3,6	3,5
Románia				3,4	3,0	3,3	2,9	2,8	2,6	2,8	2,9

A **9. ábra** a táblázat adatait grafikusan szemlélteti és mutatja, hogy igen változatos e térség korrupciós színvonala. Mint a globális összehasonlításból láttuk a 2004. évi magyar korrupció éppen megfelel a GDP-CPI összefüggés nemzetközi trendjének. E térségi összehasonlításban a magyar CPI értéke elég jó. 2004-ben a harmadik helyezést érte el, de már 2001-ben a második helyen volt.

9. ábra

Magyarország lecsúszása ezen az ábrán is tetten érhető, de a korrupció elmélyülésében messze megelőzi Lengyelország (amelynek a CPI pontértéke 1995-ben még jobb volt). A lengyel korrupciós index nagysága 2004-re már a második legmélyebbre esett. Csupán egész időszakra a korrupció mocsarába mélyen süllyedt Románia helyzete rosszabb 2004. évben, mint a lengyeleké.

A lengyelhez egy kissé hasonló utat járt be Csehország is a korrupció alakulását illetően. A különbség csak annyi, hogy az utolsó két évben a cseh korrupció csökkent, ezért 2004-re a Csehország újra az itteni középmezőnybe küzdötte fel magát – miután 2002-ben még Lettországgal holtversenyben állt a második legrosszabb helyen.

Ebben az összehasonlításban a legnagyobb javulást Bulgária és Lettország mutatja. Az is megjegyzendő, hogy Szlovénia és Észtország mindig dobogós helyezésű volt és 2004-ben holtversenyben az első lett ezen országok körében.

3. NEM GAZDASÁGI (HANEM KULTURÁLIS, INTÉZMÉNYI STB.) OKÚ KORRUPCIÓ

Az előzőekben már grafikusán bemutattuk az 1 főre jutó GDP-vásárlóerő és a CPI közötti összefüggést. Kimutattuk, hogy egy lineáris függvény (egy jól számolható lineáris egyenlet és annak alapján ábrázolható egyenes) szoros korrelációt ad a két mennyiség között. A szoros korreláció alapján kimondtuk, hogy a korrupciós index (a CPI) és a GDP egyenesen arányos egymással, ami (a CPI és a korrupció fordított arányossága miatt) más szavakkal azt jelenti, hogy **minél nagyobb az 1 főre jutó GDP vásárlóerő, annál kisebb a korrupció és fordítva.**

Ebben a fejezetben megvizsgáljuk és elemezzük a trendtől való eltéréseket. A trendvonalra eső pontok által reprezentált CPI értéket a korrupció gazdasági összetevőjének tekinthetjük az eltéréseket pedig a nem gazdasági tényezőknek tulajdoníthatjuk a következő képlet szerint:

Természetesen jó lenne, ha a korrupciónak e két összetevőre való bontása mellett még további mélyebb elemei is lennének. Különösen jó lenne a nem gazdasági okú korrupció további bontása, mert az még célirányosabbá tehetné a korrupció elleni intézkedéseket, jogszabályokat.

Bartha Szabó József „*A korrupció diszkrét bája*” című cikke (Gondola 03.12.08 <http://www.gondola.hu/cikk.php?szal=31132>) szerint a tudományos értekezések sorozata született e tárgyban és képletet is alkottak rá. Egy ilyen

által (a Revista Technica 2000/17. alapján) idézett összefüggés a következő: egy ország korrupcióra való (C) érzékenységi szintjének a meghatározásához a gazdaság monopolizáltságának szintjét (M), az államigazgatás kizárólagosságát (D) és a pénzügyi beszámolók átláthatóságát (T) kell ismerni, és akkor a következő képletet írhatjuk fel: **$C=M+D-T$** .

Szerintünk ez a képlet a korrupció egésze helyett inkább a nem gazdasági okú korrupcióra működhetne jól. Nagy hátrány azonban, hogy a felsorolt mennyiségek közül csak a korrupcióra vannak mérőszámok, de utalás sincs arra, hogy honnan lehetne mérőszámokat kapni a gazdaság és az államigazgatás monopolizáltságára és a pénzügyi beszámolók átlátszóságára. A szakszerű és kemény mérőszámok hiányában viszont a képlet addig ugyanolyan lágy líra, mintha nem is egy algebrai egyenlet, hanem egy ékesszóló megfogalmazás ecsetelné a helyzetet.

A további bontás helyett az itt következőkben a nem gazdasági jelegű korrupciós komponens globális helyzetét tekintjük át, ami szintén elősegítheti a korrupció mibenlétének és sajátosságainak a feltárását, illetve az erre vonatkozó sejtések, ismeretek megerősítését (vagy cáfolatát).

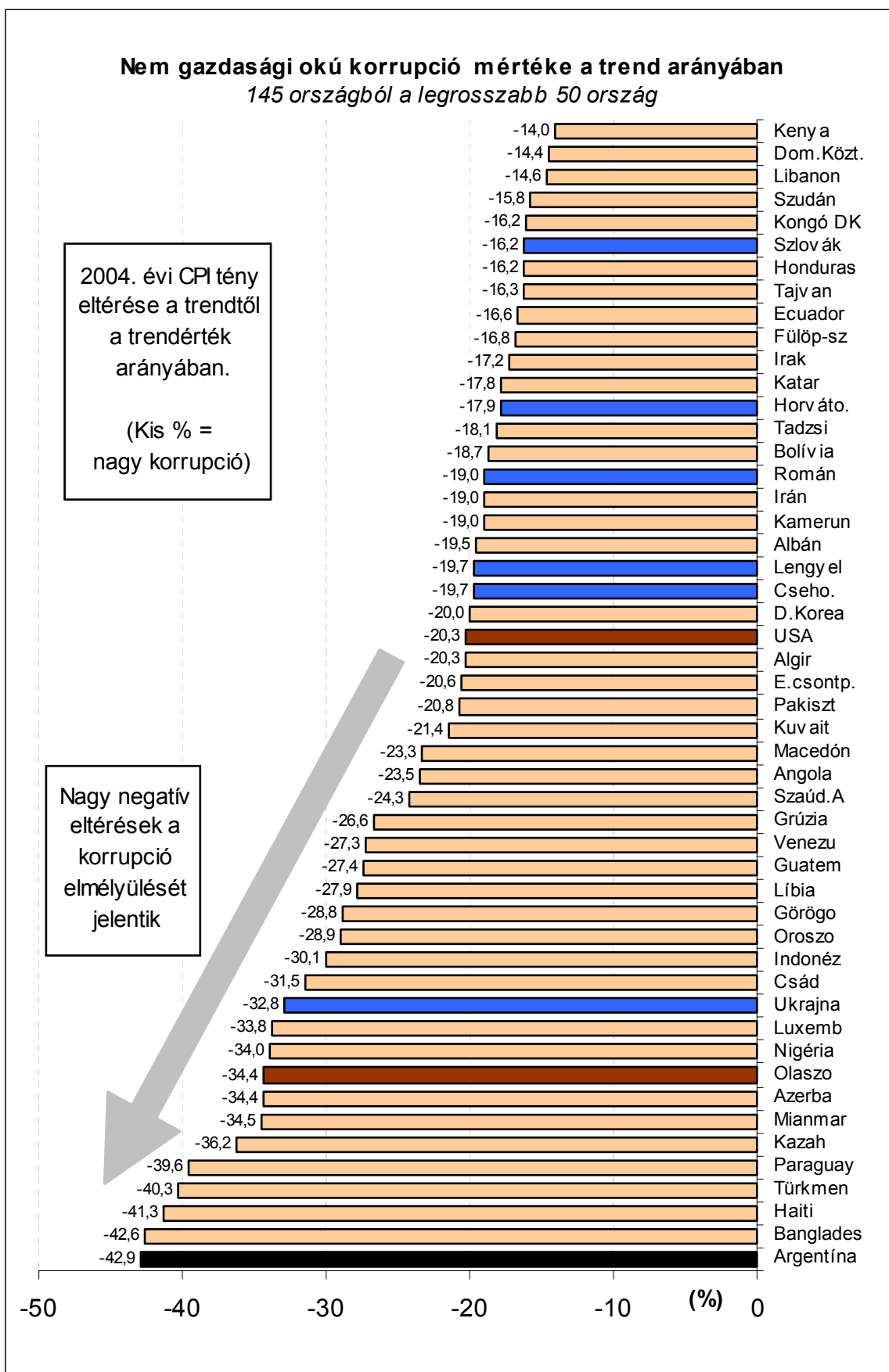
3.1. Nem gazdasági okú korrupció mértéke a trend arányában

A **10. ábra** a 2004-ben vizsgált 145 országból a legrosszabb helyezését 50 országra szemlélteti a nem gazdasági okú korrupció mértékét a trendérték százalékában. A trendértéktől való nagyobb negatív eltérés nagyobb nem gazdasági okú korrupciót okoz.

A fenti képlet alapján egy adott országra a teljes korrupció CPI értékét úgy kapjuk meg, hogy az ország GDP-vásárlóereje függvényében kapható gazdasági korrupció C_g értékéhez a nem gazdasági okú korrupció C_{ng} értékét hozzá kell adni (az ábrán itt most a C_{ng} értékei negatív számok, ezért az összeadás abszolút értékben levonást jelent).

Globális összehasonlításban a nem gazdasági okú korrupció relatív értéke (a trendértékre vetített nagysága) szempontjából Argentína csúszott az utolsó helyre. Ez azt jelenti, hogy **Argentínában a világon a legnagyobb a korrupció az ország gazdasági fejlettségéhez képest.**

10. ábra

Az ábrán láthatjuk, hogy a legrosszabbak között (hátról számítva a 9. helyen) van a fejlett világhoz tartozó **Olaszország** is. E nemzetközi fejlődés élvonalához tartozó országot lekörözte még Nigéria és Csád is – elsősorban nyilván a **szicíliai maffia** és a **nápolyi camorra** tevékenysége és az azokkal összefüggő társadalmi viszonyok következtében.

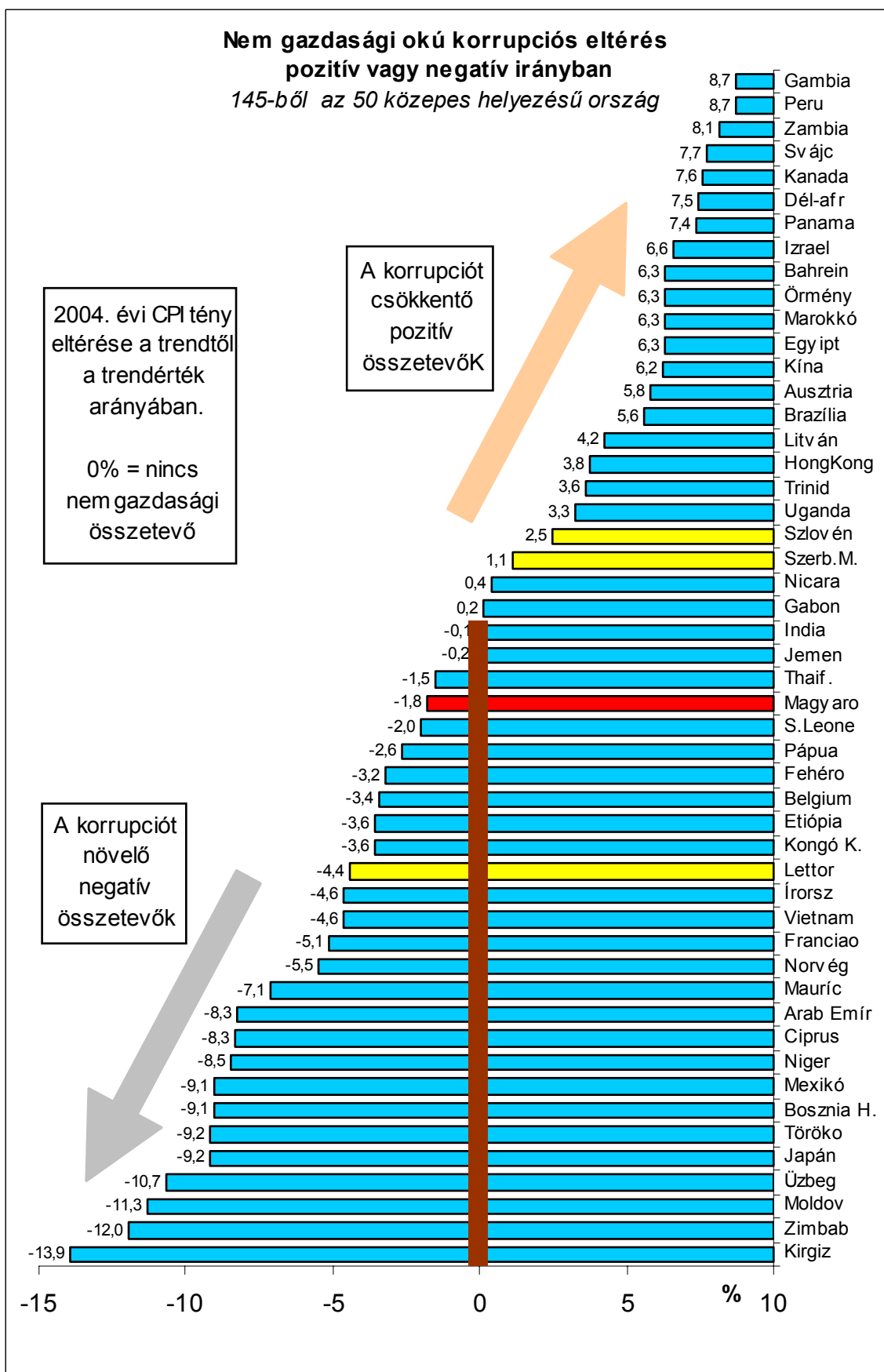
Magyarország nincs e legrosszabb helyezésű 50 ország között, de a volt szocialista országok közül itt tanyázik Ukrajna, Csehország, Lengyelország, Horvátország és Szlovákia is.

A **11. ábra** a 2004-ben vizsgált 145 országból a helyezések közepe tájára eső 50 országra szemlélteti a nem gazdasági okú korrupció mértékét a trendérték százalékában. A nem gazdasági okú korrupcióra itt már vegyesen láthatók pozitív és negatív számok is, amelyek a trendértékektől (az ábrán a trendvonalától) való ellentétes irányú eltérésekre utalnak. A 0% azt jelentené, hogy az adott ország korrupciós helyzete pontosan megfelel a gazdasági fejlettségének (pontosabban az 1 főre jutó GDP-vásárlóerőben kifejezett fajlagos teljesítményének). Ezeknél az országoknál a nem gazdasági okú korrupció összetevője a világtrendnek felel meg és a korrupciós szintjük megmagyarázásához nem kell a nemzeti kulturális, intézményi, jogi sajátosságokat elemezni. Közelítőleg ez a helyzet 2004-ben **Nicaragua, Gabon, India és Jemen** esetén, amelyekre a trendérték százalékában a nem gazdasági okú korrupció abszolút értéke **kisebb, mint 1%**.

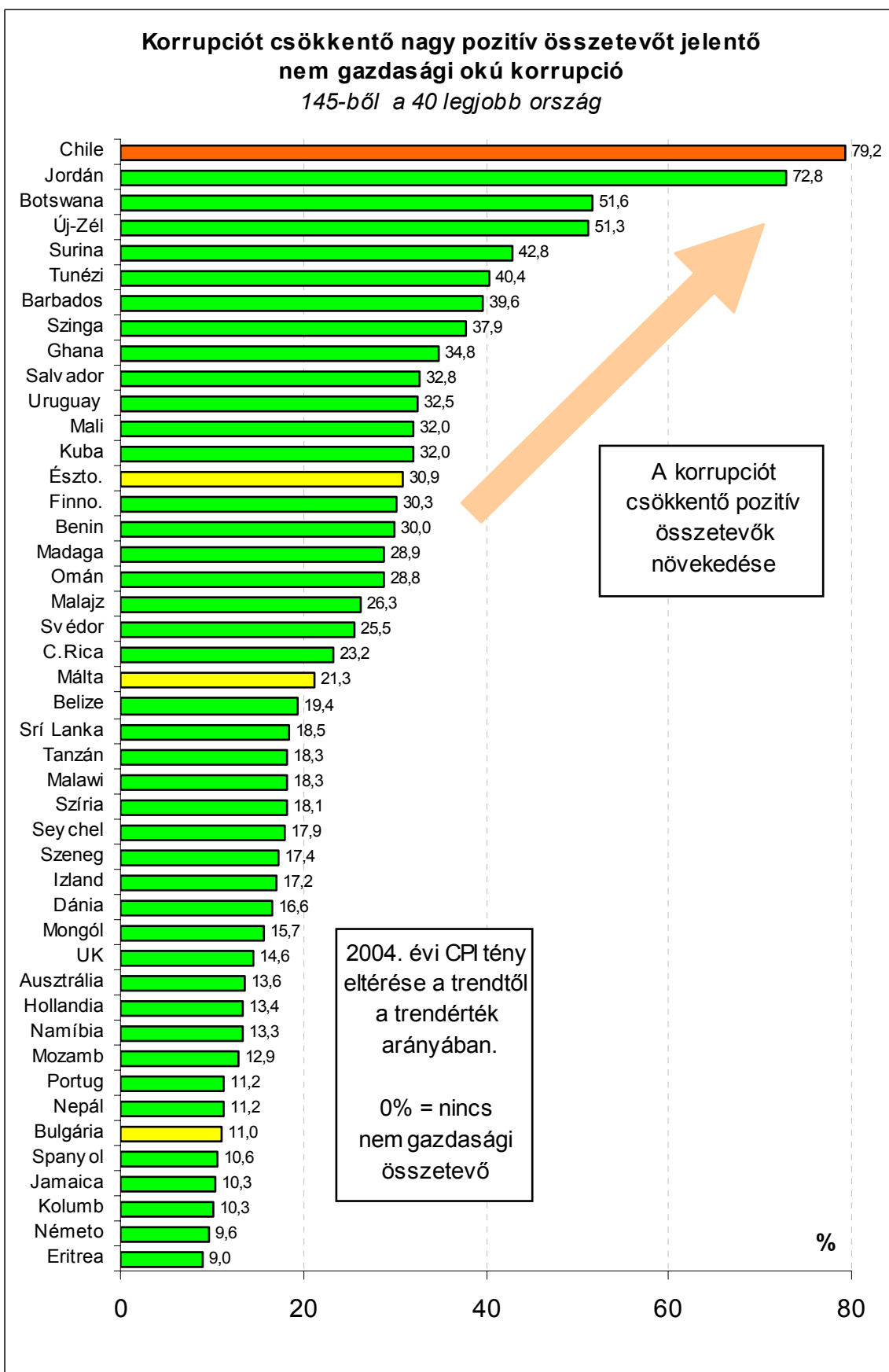
Magyarország, Szerbia-Montenegró és Thaiföld képezi azon országok csoportját, amelyekre a nem gazdasági okú korrupció abszolút értéke szintén igen kicsi, mert **az 1-2% közötti** tartományba esik. Az EU-hoz csatlakozott volt szocialista országok közül Magyarországon kívül az ábrán szereplő 50 ország közé tartozik még Lettország és Szlovénia is.

A **11. ábra** a 2004-ben vizsgált 145 országból a 40 legjobb helyezésű országra szemlélteti a nem gazdasági okú korrupció mértékét a trendérték százalékában.

11. ábra

12. ábra

Ebben a tekintetben **Chile** az élenjáró ország, amely az 1 főre jutó GDP-vásárlóerő értéke tekintetében szerény helyezesű ország. Megjegyezzük, hogy 2003-ban 1 főre jutó GDP-vásárlóerő a **világ átlagában 8,2 e\$/fő, a Chilében 9,9 e\$/fő, Magyarországon 13,9 e\$/fő** volt a CIA World Factbook 2004 szerint. A nem gazdasági okú korrupció alacsony szintje, illetve a relatíve tiszta közélet tekintetében ugyancsak a nagyon jók közé tartozik Jordánia, Botsvána, Új-Zéland és Suriname is.

3.2. Fejlett és fejletlen országok és a kontinensek korrupciós jellemzői

Az **5. táblázat** a világ egészére, valamint a fejlett OECD és a nem fejlett (itt a nem OECD) országok csoportjaira az általunk számított adatokat adja meg. Feltünteti a kontinensekre vonatkozó számításaink eredményeit is. A saját számításaink körét a táblázat kék háttérű része mutatja.

A számításaink egyik legfontosabb szakmai jellemzője, hogy az aggregátumok jellemzőit, illetve az **országcsoportok jellemzőit súlyozott átlagként számítottuk**. Mivel alapvetően gazdasági jellegű mennyiségekről van szó, ezért a súlyozáshoz a GDP értékeit használtuk a következő képlet szerint:

$$\frac{\sum_{j=1}^N (GDP_j \cdot CPI_j)}{\sum_{j=1}^N GDP_j}$$

ahol a j futó index (a szokásos módon) az adott országcsoportba tartozó országok sorszámán fut végig. Természetesen lehetőség lett volna a területtel, a népességgel vagy az 1 főre jutó GDP-vásárlóerővel való súlyozásra is. Az adott esetben azonban a lehetőségek közül a GDP-vel való súlyozást véltük legcélszerűbbnek, leghasznosabbnak és a legtöbbet mondónak.

A táblázatban megtalálhatók a számításaink kiinduló forrásadatai is a területi és évközi népességi adatokra, valamint GDP és 1 főre jutó GDP-vásárlóerő értékére, amelyeket a KSH Statisztikai Évkönyv 2002 kiadványból és a World Factbook 2004

honlapról vettünk át. A kiinduló adatok közé felvettük a CIA által a világ egészére közölt GDP és GDP/fő értékeket is.

5. táblázat

Általunk számított adatok és azok kiinduló forrásai a világ itt elemzett egészére, továbbá a fejlett (OECD) és a nem fejlett (nemOECD) országok csoportjaira és a kontinensekre	Általunk használt jelzések		Területi és évközi népességi adatok (KSH Stat. Évkönyv 2002 alapján)		Adatok a CIA World Factbook 2004 alapján (Frissítés: 2005.01.05)		Transparency International (TI) Corruption Perceptions Index (CPI)	CPI értéke a GDP-CPI trendből számítva	Relatív trend-eltérések a trend értékére vetítve
	Kontinens	Ország-csoport	Terület (ekm ²)	Népesség (Mfő)	GDP Md\$/év	GDP/fő (e\$/fő/év)			
Világ (CIA)			148 940	6 379	51 480	8,2	5,51	6,02	-8,45
OECD országok (30 ország)		OE	34 801	1 137	29 788	26,21	7,11	7,90	-9,96
Itteni nem OECD országok			94 051	4 940,9	21 480	4,35	3,34	3,46	-3,66
Világ (itteni összes)	V		128 852	6 078	51 268	8,44	5,53	6,04	-8,45
Európa	EU		23 853	806	13 878	17,21	6,46	6,59	-2,08
Ázsia	ÁZS		29 874	3 634	19 042	5,24	4,06	4,29	-5,38
Ausztrália és Óceánia	AuO		8 475	29	668	23,35	8,80	7,48	17,56
Amerika	AM		39 566	840	15 817	18,84	6,63	7,94	-16,55
Afrika	AF		27 084	769	1 864	2,42	3,26	3,24	0,60
Kontinens össz			128 852	6 078	51 268	8,44	5,53	6,04	-8,45
Világ (CIA) - Világ (itteni)			20 088	302	212	0,2356	0,0227	0,0248	0,00
Magyarország			93,0	10,16	140	13,90	4,80	4,89	-1,78

Ezek azért nem egyeznek meg a CPI-re vizsgált országokra összegzett adatokkal, mert a CIA által vizsgált országok köre jóval szélesebb, mint a CPI elemzésekben bevont országoké. Az eltérés azonban nem nagy, mert a CPI-felmérésekből kimaradó országok köre és aggregátuma gazdaságilag elhanyagolhatóan kicsi (ezen országok viszonylag nagy száma ellenére is). Ezt a különbséget bemutató sorból lehet látni, amely mutatja, hogy a CPI számbavételi körből kimaradó országok összes GDP teljesítménye 212 Md\$, ami elhanyagolhatóan kicsi (0,4%) a világ 51.480 Md\$-os összteljesítményéhez képest.

Ez a táblázat is segít a magyarországi korrupciós helyzet globális, európai és a velünk az Unióhoz csatlakozó országok körében való összehasonlítását.

A magyar CPI 2004. évi 4,8 pontos értéke az 5,53 pontos globális, és a 6,46 pontos európai átlag alatt van, ami azt jelenti, hogy **a magyarországi korrupció szintje 2004-ben meghaladta a globális és az európai átlagot.**

A nem gazdasági okú korrupció relatív értéke (Magyarországra az aránya -1,78) viszont lényegében megegyezik a -2,08 %-os európai átlaggal. Ebben a tekintetben jobb a helyzet nálunk és Európa átlagában, mint világ egészére számítva.

3.3. Európai országcsoportok korrupciós jellemzői

Az **6. táblázat** a világ közelebbi és a számunkra a legfontosabb térségére adja meg az általunk számított adatokat – szintén feltüntetve a kiinduló forrásokat is. A táblázat az Európai országok különféle csoportjait sorolja fel megjelölve az egyes csoportoknak az Unióhoz való tartozását vagy a csatlakozási fázisát, valamint egyes országoknak az exszocialista jellegét is. A saját számítási eredményeink körét itt is a táblázat kék háttérű része mutatja. Az aggregálásokat is a GDP-vel súlyozott átlagként végeztük.

6. táblázat

Általunk számított adatok és azok kiinduló forrásai az Európai országok különféle csoportjaira az Unióhoz való tartozás és csatlakozás tekintetében	Általunk használt jelzések	Területi és évközi népeségi adatok (KSH Stat. Évkönyv 2002 alapján)		Adatok a CIA World Factbook 2004 alapján (Frissítés: 2005.01.05)		Transparency International (TI) Corruption Perceptions Index (CPI)	CPI értéke a GDP-CPI trendből számítva	Relatív trend-eltérések a trend értékére vetítve
		Ország-csoport	Terület (ekm ²)	Népesség (Mfő)	GDP Md\$/év			
Eurózána (12 ország)	OE EU €	2 507	305	8 052	26,40	7,08	7,31	-3,19
EU15 (csatlakozás előtt)	EU	2 738	338	9 238	27,35	7,45	7,45	0,03
EU25 (csatlakozás után)	EU	3 477	412	10 179	24,70	6,68	6,69	-0,22
EU csatlakozott/felvétel alatt	AC	1 863	333	9 129	27,43	7,44	7,46	-0,22
EU felvett exszoc (8 ország)	AC8	729	73	919	12,57	4,07	4,68	-13,15
EU csatl. exsz. 2 ország	AC2	349	30	212	7,15	3,22	3,61	-10,71
EU csatl. exsz. 8+2 ország	AC8+AC2	1 078	103	1 131	11,01	3,91	4,48	-12,78
EU csatl. nemszoc 2 ország	AC-	10	1,2	22	18,25	5,85	5,80	0,92
Magyarország		93,0	10,16	140	13,90	4,80	4,89	-1,78

A kapott eredményeink érdekessége, hogy a 12 tagországu Eurózána CPI értéke alacsonyabb, (vagyis a korrupció szintje magasabb), mint az EU15 országcsoportté.

Az újonnan csatlakozott 10 ország azonban lehúzta az Unió CPI értékét a csatlakozó országok nagyobb korrupciós szintje (a CPI és a CPI% alacsonyabb értéke) következtében. A közeljövőben várhatóan csatlakozó két exszocialista ország (Románia és Bulgária) az EU27 országcsoport pontértékét tovább fogja csökkenteni, hiszen két igen szegény és korrump országgal fog bővülni az Unió. Az utolsó oszlop tanúsága szerint a szegénységgel kapcsolatos korrupciós szintet még jól (a -10,71 %-kal) lehúzza a nem gazdasági korrupció is.

Magyarország 2004. évi CPI pontindexe (4,8) elég jó a volt 8 exszocialista ország (AC8) 4,07 nagyságú pontértékéhez képest. Az utolsó oszlop szerint ez elsősorban annak köszönhető, hogy nálunk jóval kisebb arányban (csak -1,78 %-ban) húzza le a CPI értékét a nem gazdasági okú korrupció, amely a 8 ország átlagában -13,15%-os csökkenést okoz.

4. MELLÉKLET: KORRUPCIÓ AZ EGYES ORSZÁGOKBAN

Ebben a mellékletben az 1. ábra kiegészítéseként egy nagy, kétrészes tábla és 8 ábra segítségével országonként is jól követhetően mutatjuk be a nemzetközi trendeket.

A magyar korrupció trendjét globális összehasonlításban a lehető legszélesebb időbeli és térbeli összehasonlításban szemléltető 1. ábra ugyanis a nagy zsúfoltság miatt nem volt képes bemutatni az országneveket és az elkülönült grafikonvonalakat. Itt viszont országonként is jól követhetők a nemzetközi trendek.

A táblák (és azok sorai), illetve az ábrák (és azok vonalai) a CPI 2004. évi nagysága szerinti sorrendet követik és így jól követhetők a világranglistás helyezések is.

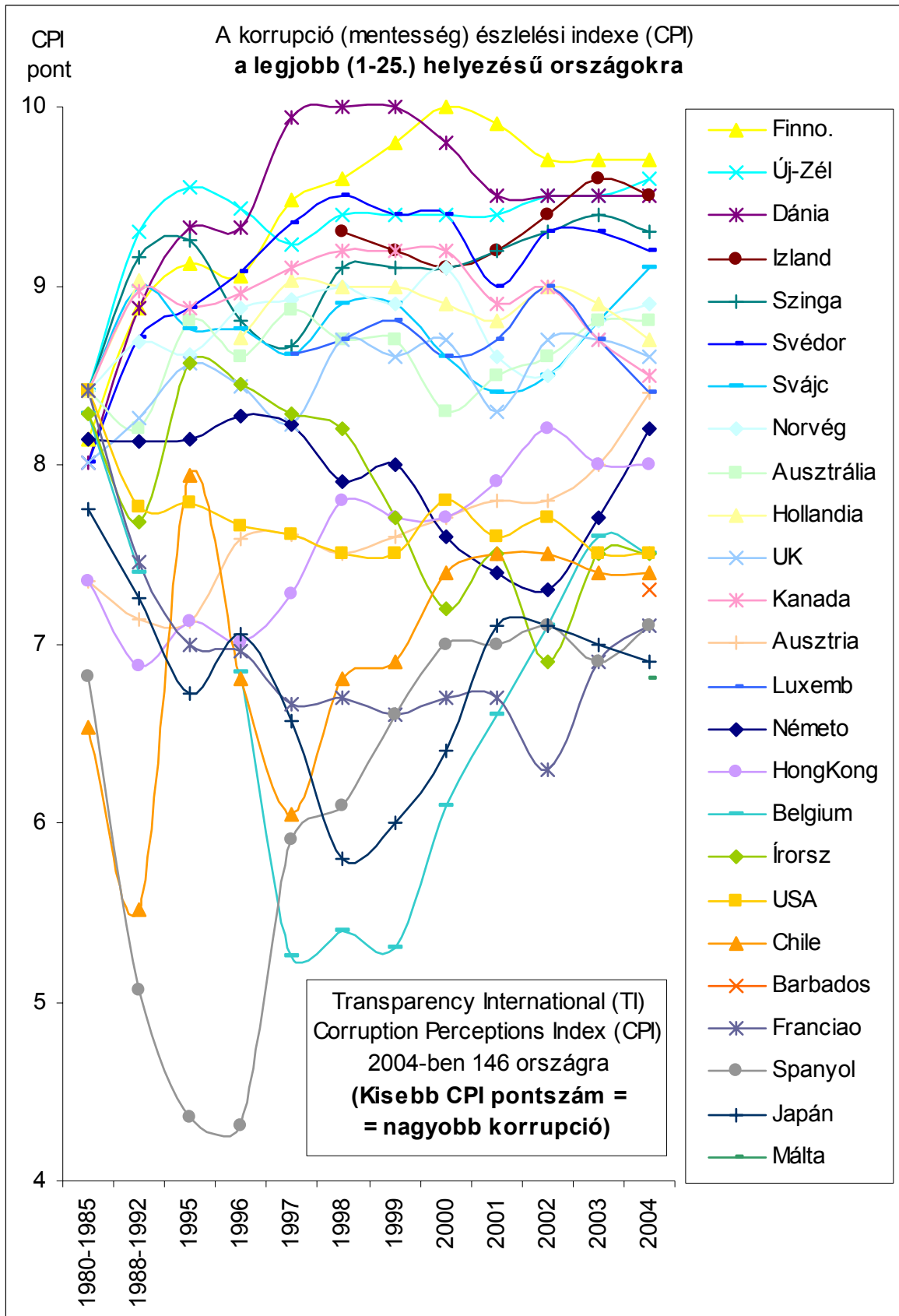
4.1. M1. táblázat: A vizsgált 148 ország kevésbé korrupt fele

Forrás:	148 ország	1980-1985	1988-1992	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1	Finno.	8,14	8,88	9,12	9,05	9,48	9,60	9,80	10,00	9,90	9,70	9,70	9,70
2	Új-Zél	8,41	9,30	9,55	9,43	9,23	9,40	9,40	9,40	9,40	9,50	9,50	9,60
3	Dánia	8,01	8,88	9,32	9,33	9,94	10,00	10,00	9,80	9,50	9,50	9,50	9,50
4	Izland						9,30	9,20	9,10	9,20	9,40	9,60	9,50
5	Szinga	8,41	9,16	9,26	8,80	8,66	9,10	9,10	9,10	9,20	9,30	9,40	9,30
6	Svédor	8,01	8,71	8,87	9,08	9,35	9,50	9,40	9,40	9,00	9,30	9,30	9,20
7	Svájc	8,41	9,00	8,76	8,76	8,61	8,90	8,90	8,60	8,40	8,50	8,80	9,10
8	Norvég	8,41	8,69	8,61	8,87	8,92	9,00	8,90	9,10	8,60	8,50	8,80	8,90
9	Ausztrália	8,41	8,20	8,80	8,60	8,86	8,70	8,70	8,30	8,50	8,60	8,80	8,80
10	Hollandia	8,41	9,03		8,71	9,03	9,00	9,00	8,90	8,80	9,00	8,90	8,70
11	UK	8,01	8,26	8,57	8,44	8,22	8,70	8,60	8,70	8,30	8,70	8,70	8,60
12	Kanada	8,41	8,97	8,87	8,96	9,10	9,20	9,20	9,20	8,90	9,00	8,70	8,50
13	Ausztria	7,35	7,14	7,13	7,59	7,61	7,50	7,60	7,70	7,80	7,80	8,00	8,40
14	Luxemb					8,61	8,70	8,80	8,60	8,70	9,00	8,70	8,40
15	Németo	8,14	8,13	8,14	8,27	8,23	7,90	8,00	7,60	7,40	7,30	7,70	8,20
16	HongKong	7,35	6,87	7,12	7,01	7,28	7,80	7,70	7,70	7,90	8,20	8,00	8,00
17	Belgium	8,28	7,40		6,84	5,25	5,40	5,30	6,10	6,60	7,10	7,60	7,50
18	Írorsz	8,28	7,68	8,57	8,45	8,28	8,20	7,70	7,20	7,50	6,90	7,50	7,50
19	USA	8,41	7,76	7,79	7,66	7,61	7,50	7,50	7,80	7,60	7,70	7,50	7,50
20	Chile	6,53	5,51	7,94	6,80	6,05	6,80	6,90	7,40	7,50	7,50	7,40	7,40
21	Barbados												7,30
22	Franciao	8,41	7,45	7,00	6,96	6,66	6,70	6,60	6,70	6,70	6,30	6,90	7,10
23	Spanyol	6,82	5,06	4,35	4,31	5,90	6,10	6,60	7,00	7,00	7,10	6,90	7,10
24	Japán	7,75	7,25	6,72	7,05	6,57	5,80	6,00	6,40	7,10	7,10	7,00	6,90
25	Málta												6,80
26	Izrael	7,27	7,44		7,71	7,97	7,10	6,80	6,60	7,60	7,30	7,00	6,40
27	Portug	4,46	5,50	5,56	6,53	6,97	6,50	6,70	6,40	6,30	6,30	6,60	6,30
28	Uruguay					4,14	4,30	4,40		5,10	5,10	5,50	6,20
29	Omán												6,30
30	Arab Emír											5,20	6,10
31	Botswana						6,10	6,10	6,00	6,00	6,40	5,70	6,00
32	Észto.						5,70	5,70	5,70	5,60	5,60	5,50	6,00
33	Szlovén							6,00	5,50	5,20	6,00	5,90	6,00
34	Bahrein											6,10	5,80
35	Tajvan	5,95	5,14	5,08	4,98	5,02	5,30	5,60	5,50	5,90	5,60	5,70	5,60
36	Ciprus											6,10	5,40
37	Jordán	5,30	5,51		4,89		4,70	4,40	4,60	4,90	4,50	4,60	5,30
38	Katar											5,60	5,20
39	Malajz	6,29	5,10	5,28	5,32	5,01	5,30	5,10	4,80	5,00	4,90	5,20	5,00
40	Tunézi						5,00	5,00	5,20	5,30	4,80	4,90	5,00
41	C.Rica					6,45	5,60	5,10	5,40	4,50	4,50	4,30	4,90
42	Magyaro	1,63	5,22	4,12	4,86	5,18	5,00	5,20	5,20	5,30	4,90	4,80	4,80
43	Olaszo	4,86	4,30	2,99	3,42	5,03	4,60	4,70	4,60	5,50	5,20	5,30	4,80
44	Kuvait											5,30	4,60
45	Litván							3,80	4,10	4,80	4,80	4,70	4,60
46	Dél-afr	7,35	7,00	5,62	5,68	4,95	5,20	5,00	5,00	4,80	4,80	4,40	4,60
47	D.Korea	3,93	3,50	4,29	5,02	4,29	4,20	3,80	4,00	4,20	4,50	4,30	4,50
48	Seychel												4,40
49	Görögo	4,20	5,05	4,04	5,01	5,35	4,90	4,90	4,90	4,20	4,20	4,30	4,30
50	Surina												4,30
51	Cseho.	5,13	5,20		5,37	5,20	4,80	4,60	4,30	3,90	3,70	3,90	4,20
52	Salvador						3,60	3,90	4,10	3,60	3,40	3,70	4,20
53	Trinid									5,30	4,90	4,60	4,20
54	Bulgária						2,90	3,30	3,50	3,90	4,00	3,90	4,10
55	Mauríc						5,00	4,90	4,70	4,50	4,50	4,40	4,10
56	Namíbia						5,30	5,30	5,40	5,40	5,70	4,70	4,10
57	Lettor						2,70	3,40	3,40	3,40	3,70	3,80	4,00
58	Szlovák						3,90	3,70	3,50	3,70	3,70	3,70	4,00
59	Brazília	4,67	3,51	2,70	2,96	3,56	4,00	4,10	3,90	4,00	4,00	3,90	3,90
60	Belize											4,50	3,80
61	Kolumb	3,27	2,71	3,44	2,73	2,23	2,20	2,90	3,20	3,80	3,60	3,70	3,80
62	Kuba											4,60	3,70
63	Panama									3,70	3,00	3,40	3,70
64	Ghana						3,30	3,30	3,50	3,40	3,90	3,30	3,60
65	Mexikó	1,87	2,23	3,18	3,30	2,66	3,30	3,40	3,30	3,70	3,60	3,60	3,60
66	Thaif.	2,42	1,85	2,79	3,33	3,06	3,00	3,20	3,20	3,20	3,20	3,30	3,60
67	Horváto.							2,70	3,70	3,90	3,80	3,70	3,50
68	Peru						4,50	4,50	4,40	4,10	4,00	3,70	3,50
69	Lengyel	3,64	5,20		5,57	5,08	4,60	4,20	4,10	4,10	4,00	3,60	3,50
70	Srí Lanka										3,70	3,40	3,50
71	Kína	5,13	4,73	2,16	2,43	2,88	3,50	3,40	3,10	3,50	3,50	3,40	3,40
72	Szaúd.A											4,50	3,40
73	Szíría											3,40	3,40
74	Fehéro						3,90	3,40	4,10		4,80	4,20	3,30

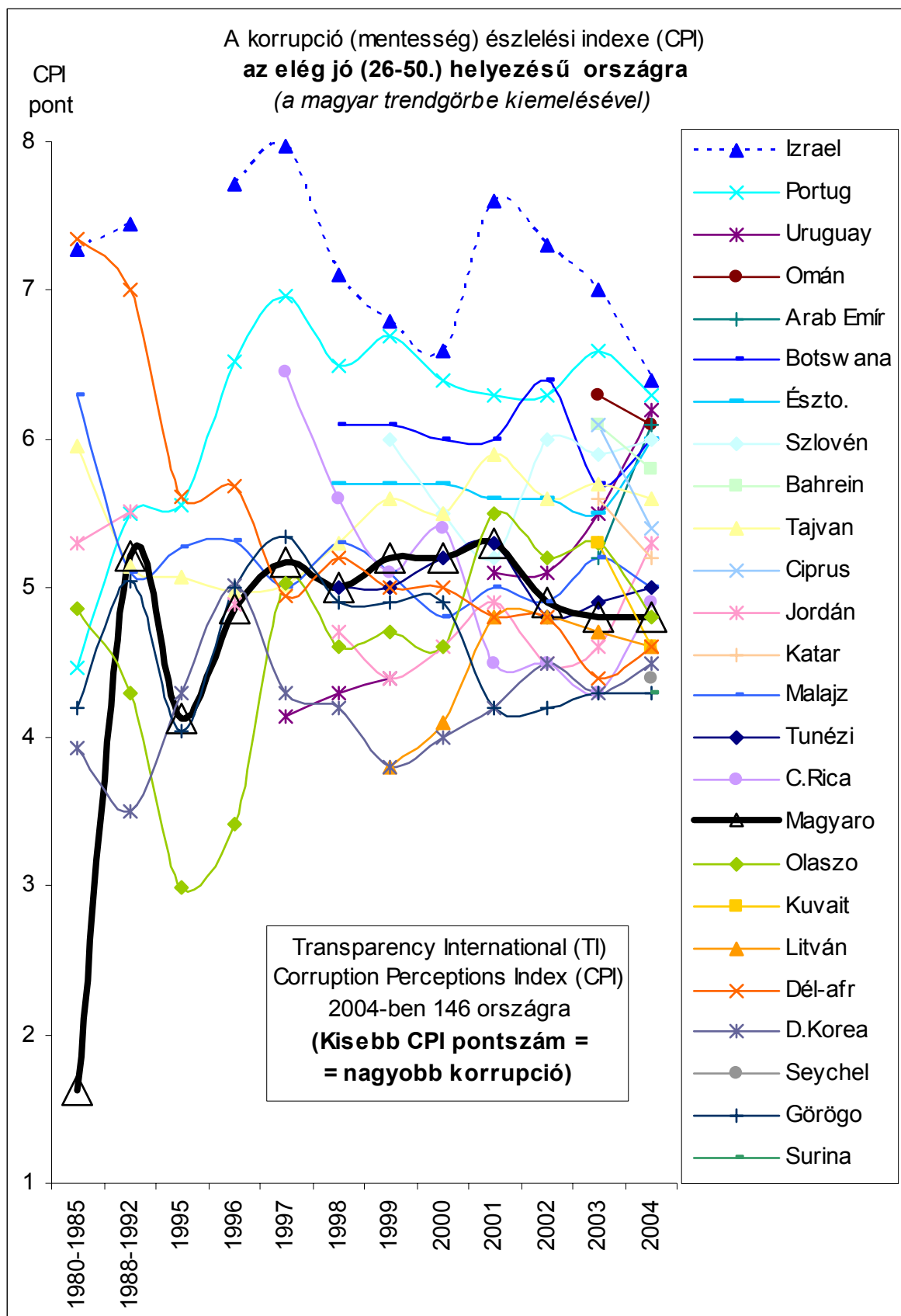
4.2. M1. táblázat folytatása: A vizsgált 148 ország korruptabb fele

Forrás:	148 ország	1980-1985	1988-1992	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
75	Gabon												3,30
76	Jamaica						3,80	3,80			4,00	3,80	3,30
77	Benin												3,20
78	Egyipt	1,12	1,75		2,84		2,90	3,30	3,10	3,60	3,40	3,30	3,20
79	Mali											3,00	3,20
80	Marokkó						3,70	4,10	4,70		3,70	3,30	3,20
81	Törökó	4,06	4,05	4,10	3,54	3,21	3,40	3,60	3,80	3,60	3,20	3,10	3,20
82	Örmény							2,50	2,50			3,00	3,10
83	Bosznia H.											3,30	3,10
84	Madaga										1,70	2,60	3,10
85	Mongól							4,30					3,00
86	Szeneg						3,30	3,40	3,50	2,90	3,10	3,20	3,00
87	Dom.Közt.									3,10	3,50	3,30	2,90
88	Irán											3,00	2,90
89	Román					3,44	3,00	3,30	2,90	2,80	2,60	2,80	2,90
90	Gambia											2,50	2,80
91	India	3,67	2,89	2,78	2,63	2,75	2,90	2,90	2,80	2,70	2,70	2,80	2,80
92	Malawi						4,10	4,10	4,10	3,20	2,90	2,80	2,80
93	Mozamb							3,50	2,20			2,70	2,80
94	Nepál												2,80
95	Oroszo	5,13	3,27		2,58	2,27	2,40	2,40	2,10	2,30	2,70	2,70	2,80
96	Tanzán						1,90	1,90	2,50	2,20	2,70	2,50	2,80
97	Algír											2,60	2,70
98	Libanon											3,00	2,70
99	Macedón							3,30				2,30	2,70
100	Nicara						3,00	3,10		2,40	2,50	2,60	2,70
101	Szerb.M.											2,30	2,70
102	Eritrea												2,60
103	Pápua											2,10	2,60
104	Fülöp-sz	1,04	1,96	2,77	2,69	3,05	3,30	3,60	2,80	2,90	2,60	2,50	2,60
105	Uganda	0,67	3,27		2,71		2,60	2,20	2,30	1,90	2,10	2,20	2,60
106	Vietnam					2,79	2,50	2,60	2,50	2,60	2,40	2,40	2,60
107	Zambia						3,50	3,50	3,40	2,60	2,60	2,50	2,60
108	Albán							2,30			2,50	2,50	2,50
109	Argentína	4,94	5,91	5,24	3,41	2,81	3,00	3,00	3,50	3,50	2,80	2,50	2,50
110	Líbia											2,10	2,50
111	Paleszt											3,00	2,50
112	Ecuador	4,54	3,27		3,19		2,30	2,40	2,60	2,30	2,20	2,20	2,40
113	Jemen											2,60	2,40
114	Kongó K.											2,20	2,30
115	Etiópia								3,20		3,50	2,50	2,30
116	Honduras						1,70	1,80		2,70	2,70	2,30	2,30
117	Moldov							2,60	2,60	3,10	2,10	2,40	2,30
118	S.Leone											2,20	2,30
119	Üzbecg							1,80	2,40	2,70	2,90	2,40	2,30
120	Venezu	3,19	2,50	2,66	2,50	2,77	2,30	2,60	2,70	2,80	2,50	2,40	2,30
121	Zimbab						4,20	4,10	3,00	2,90	2,70	2,30	2,30
122	Bolívia	0,67	1,34		3,40	2,05	2,80	2,50	2,70	2,00	2,20	2,30	2,20
123	Guatem						3,10	3,20		2,90	2,50	2,40	2,20
124	Kazah							2,30	3,00	2,70	2,30	2,40	2,20
125	Kirgiz							2,20				2,10	2,20
126	Niger												2,20
127	Szudán											2,30	2,20
128	Ukrajna						2,80	2,60	1,50	2,10	2,40	2,30	2,20
129	Kamerun	4,59	3,43		2,46		1,40	1,50	2,00	2,00	2,20	1,80	2,10
130	Irak											2,20	2,10
131	Kenya	3,27	1,60		2,21		2,50	2,00	2,10	2,00	1,90	1,90	2,10
132	Pakiszt	1,52	1,90	2,25	1,00	2,53	2,70	2,20		2,30	2,60	2,50	2,10
133	Angola								1,70		1,70	1,80	2,00
134	Kongó DK												2,00
135	E.csontp.						3,10	2,60	2,70	2,40	2,70	2,10	2,00
136	Grúzia							2,30			2,40	1,80	2,00
137	Indonéz	0,20	0,57	1,94	2,65	2,72	2,00	1,70	1,70	1,90	1,90	1,90	2,00
138	Tádzsi											1,80	2,00
139	Türkmen												2,00
140	Azerba							1,70	1,50	2,00	2,00	1,80	1,90
141	Paraguay						1,50	2,00			1,70	1,60	1,90
142	Csád												1,70
143	Mianmar											1,60	1,70
144	Nigéria	0,99	0,63		0,69	1,76	1,90	1,60	1,20	1,00	1,60	1,40	1,60
145	Banglades	0,78	0,00		2,29					0,40	1,20	1,30	1,50
146	Haiti										2,20	1,50	1,50
147	Burk.Faso								3,00				
148	Yugo						3,00	2,00	1,30				

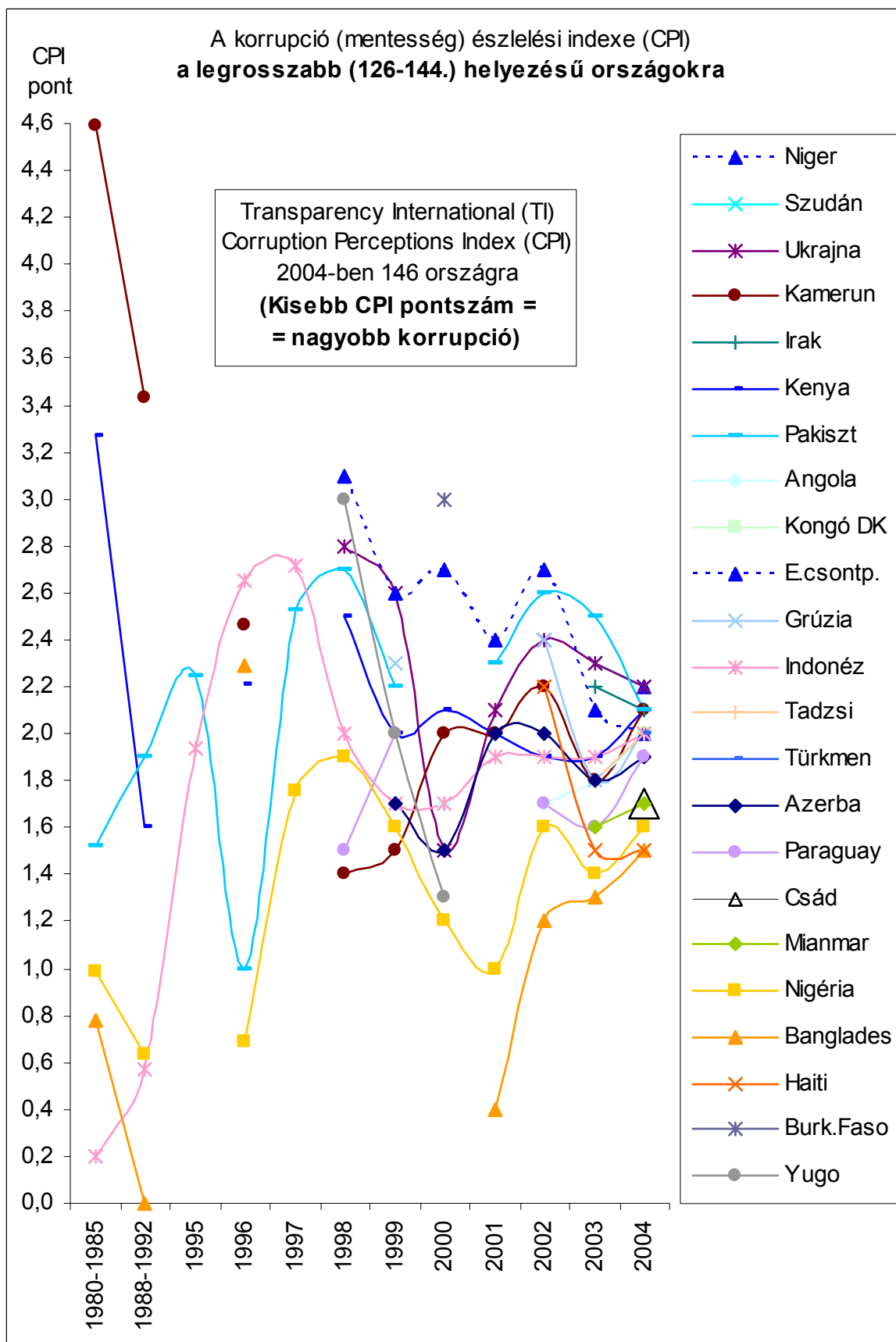
4.3. M1. ábra: A legjobb (1-25.) helyezéssű ország

4.4. M2. ábra: Az elég jó (26-50.) helyezésű ország – köztük Magyarország

4.8. M6. ábra: A legrosszabb (126-144.) helyezesű ország

5. FÜGGELÉK

Ebben a függelékben először korrupciós kutatás atyjának számító Lambsdorff professzort mutatása be. Azután közöljük arra a 148 országra vonatkozó alapadatokat, amelyekre a 2004. évi felmérés kiterjedt.

Az alapadatok körében az egyes országokra megtalálhatók a számításaink kiinduló forrásadataiként szereplő a területi és évközi népességi adatok, valamint GDP és 1 főre jutó GDP-vásárlóerő értékei, amelyeket a KSH Statisztikai Évkönyv 2002 kiadványból és a World Factbook 2004 honlapról vettünk át.

Ezekkel egy sorban szerepeltettük a Transparency International által Corruption Perceptions Index értékére publikált CPI pontértékeket, majd a globális összehasonlítás alapján az egyes országokra általunk meghatározott gazdasági okú trendértékeket, valamint a relatív trendeltérésekként általunk meghatározott nem gazdasági okú (magyarázatú) százalékos értékeket.

5.1. Professzor Johann Graf Lambsdorff a korrupciós kutatás atyja

Johann Graf Lambsdorff professzor a Transparency International tanácsadója és a németországi Passau Egyetemen a Corruption Perceptions Index értékével kapcsolatban statisztikai kutatásokat végző egység igazgatója.

5.2. M3. táblázat: A 2004-es felmérésben szereplő 148 ország alapadatai

Alapadatok az országokra		Általunk használt jelzések		Területi és évközi népességi adatok (KSH Stat. Évkönyv 2002)		CIA World Factbook 2004 (Frissítés: 2005.01.05)		Transparency International (TI) Corruption Perceptions Index (CPI)	CPI értéke a GDP-CPI trendből számítva	Relatív trend-értérek a trend értékére vetítve
Sor-szám	Országok	Kontinens	Ország-csoport	Terület (ekm ²)	Népesség (Mfő)	GDP Md\$/év	GDP/fő (e\$/fő/év)	CPI 2004 pont	CPI trend pont	CPI%
1	Spanyolország	EU	OE EU €	506,0	40,550	886	22,0	7,10	6,42	10,56
2	Portugália	EU	OE EU €	92,0	10,370	182	18,0	6,30	5,66	11,23
3	Olaszország	EU	OE EU €	301,3	57,030	1 550	26,7	4,80	7,31	-34,36
4	Németország	EU	OE EU €	357,0	82,490	2 271	27,6	8,20	7,48	9,58
5	Luxemburg	EU	OE EU €	2,6	0,450	25	55,1	8,40	12,69	-33,83
6	Írország	EU	OE EU €	70,3	3,930	116	29,6	7,50	7,86	-4,60
7	Hollandia	EU	OE EU €	41,5	16,150	461	28,6	8,70	7,67	13,39
8	Görögország	EU	OE EU €	132,0	11,000	214	20,0	4,30	6,04	-28,84
9	Franciaország	EU	OE EU €	551,5	59,480	1 661	27,6	7,10	7,48	-5,12
10	Finnország	EU	OE EU €	338,1	5,200	142	27,4	9,70	7,45	30,29
11	Belgium	EU	OE EU €	30,5	10,330	299	29,1	7,50	7,77	-3,44
12	Ausztria	EU	OE EU €	83,9	8,050	245	30,0	8,40	7,94	5,82
13	Svédország	EU	OE EU	450,0	8,930	238	26,8	9,20	7,33	25,49
14	Nagy-Britannia	EU	OE EU	244,1	59,000	1 666	27,7	8,60	7,50	14,64
15	Dánia	EU	OE EU	43,1	5,380	167	31,1	9,50	8,15	16,62
16	Szlovákia	EU	OE AC8	49,0	5,380	72	13,3	4,00	4,77	-16,20
17	Magyarország	EU	OE AC8	93,0	10,160	140	13,9	4,80	4,89	-1,78
18	Lengyelország	EU	OE AC8	312,7	38,230	427	11,1	3,50	4,36	-19,66
19	Csehország	EU	OE AC8	78,9	10,200	161	15,7	4,20	5,23	-19,66
20	Törökország	EU	OE AC	774,8	68,610	458	6,7	3,20	3,52	-9,15
21	Svájc	EU	OE	41,3	7,290	239	32,7	9,10	8,45	7,70
22	Norvégia	EU	OE	323,9	4,540	172	37,8	8,90	9,42	-5,48
23	Izland	EU	OE	103,0	0,290	9	30,9	9,50	8,11	17,16
24	Dél-Korea	ÁZS	OE	98,5	48,598	858	17,8	4,50	5,63	-20,01
25	Új-Zéland	AuO	OE	270,5	3,940	85	21,6	9,60	6,35	51,28
26	Ausztrália	AuO	OE	7 741,2	19,660	571	29,0	8,80	7,75	13,57
27	USA	AM	OE	9 363,5	280,800	10 990	37,8	7,50	9,42	-20,35
28	Mexikó	AM	OE	1 958,2	101,850	941	9,0	3,60	3,96	-9,05
29	Kanada	AM	OE	9 970,6	31,410	959	29,8	8,50	7,90	7,60
30	Japán	ÁZS	OE	377,8	127,400	3 582	28,2	6,90	7,60	-9,17
31	Szlovénia	EU	AC8	20,3	2,000	37	19,0	6,00	5,85	2,51
32	Litvánia	EU	AC8	65,3	3,470	41	11,4	4,60	4,41	4,24
33	Lettország	EU	AC8	64,6	2,340	24	10,2	4,00	4,19	-4,44
34	Észtország	EU	AC8	45,2	1,360	17	12,3	6,00	4,58	30,90
35	Bulgária	EU	AC2	111,0	7,870	57	7,6	4,10	3,69	11,02
36	Románia	EU	AC2	238,4	21,790	155	7,0	2,90	3,58	-18,98
37	Málta	EU	AC-	0,3	0,400	7	17,7	6,80	5,61	21,28
38	Ciprus	ÁZS	AC-	9,3	0,800	15	19,2	5,40	5,89	-8,34
39	Yugoszlávia	EU		102,2	10,482		2,2		2,67	-100,00
40	Ukrajna	EU		603,7	49,110	260	5,4	2,20	3,28	-32,85
41	Szerbia és Montenegró	EU		102,2	10,670	24	2,2	2,70	2,67	1,13
42	Oroszország	EU		17 075,4	145,540	1 282	8,9	2,80	3,94	-28,92
43	Moldova	EU		33,9	4,290	8	1,8	2,30	2,59	-11,33
44	Macedónia	EU		25,7	2,050	14	6,7	2,70	3,52	-23,35
45	Horvátország	EU		56,5	4,660	47	10,6	3,50	4,26	-17,87
46	Fehéroroszország	EU		207,6	9,900	63	6,1	3,30	3,41	-3,19
47	Bosznia és Hercegovina	EU		51,2	4,070	24	6,1	3,10	3,41	-9,06
48	Albánia	EU		28,7	3,150	16	4,5	2,50	3,11	-19,50
49	Vietnam	ÁZS		331,7	82,050	204	2,5	2,60	2,73	-4,64
50	Üzbegisztán	ÁZS		447,4	25,070	44	1,7	2,30	2,57	-10,68
51	Türkmenisztán	ÁZS		488,1	4,840	28	5,8	2,00	3,35	-40,33
52	Thaiföld	ÁZS		513,1	63,430	478	7,4	3,60	3,66	-1,51
53	Tajvan	ÁZS		36,2	22,520	529	23,4	5,60	6,69	-16,26
54	Tadzsisztán	ÁZS		143,1	6,290	7	1,0	2,00	2,44	-18,11
55	Szíria	ÁZS		185,2	16,950	58	3,3	3,40	2,88	18,13
56	Szingapúr	ÁZS		0,7	4,170	109	23,7	9,30	6,74	37,90
57	Szaúd-Arábia	ÁZS		2 149,7	22,980	288	11,8	3,40	4,49	-24,26
58	Srí Lanka	ÁZS		65,6	19,210	74	3,7	3,50	2,95	18,49
59	Palesztína	ÁZS						2,50		
60	Pakisztán	ÁZS		796,1	147,660	318	2,1	2,10	2,65	-20,78
61	Örményország	ÁZS		29,8	3,460	12	3,5	3,10	2,92	6,31
62	Omán	ÁZS		309,5	2,710	37	13,1	6,10	4,74	28,82
63	Nepál	ÁZS		147,2	25,040	38	1,4	2,80	2,52	11,19
64	Mongólia	ÁZS		1 566,5	2,740	5	1,8	3,00	2,59	15,66
65	Mianmar	ÁZS		676,6	48,360	75	1,8	1,70	2,59	-34,46
66	Malajzia	ÁZS		329,8	23,050	208	9,0	5,00	3,96	26,32
67	Libanon	ÁZS		10,4	3,680	18	4,8	2,70	3,16	-14,62
68	Kuvait	ÁZS		17,8	2,080	41	19,0	4,60	5,85	-21,41
69	Kirgizisztán	ÁZS		199,9	4,950	8	1,6	2,20	2,56	-13,93
70	Kína	ÁZS		9 597,0	1 290,680	6 449	5,0	3,40	3,20	6,24
71	Kazahsztán	ÁZS		2 724,9	14,830	106	6,3	2,20	3,45	-36,17
72	Katar	ÁZS		11,0	0,620	18	21,5	5,20	6,33	-17,81
73	Jordánia	ÁZS		97,7	5,310	24	4,3	5,30	3,07	72,77
74	Jemen	ÁZS		528,0	19,430	15	0,8	2,40	2,40	-0,18

5.3. M3. táblázat folytatása: 148 ország alapadatai

Alapadatok az országokra	Általunk használt jelzések	Területi és évközi népességi adatok (KSH Stat. Évkönyv 2002)		CIA World Factbook 2004 (Frissítés: 2005.01.05)		Transparency International (TI) Corruption Perceptions Index (CPI)	CPI értéke a GDP-CPI trendből számítva	Relatív trend-eltérések a trend értékére vetítve		
75	Izrael	ÁZS		21,1	6,570	121	19,8	6,40	6,00	6,58
76	Irán	ÁZS		1 648,2	66,620	478	7,0	2,90	3,58	-18,98
77	Irak	ÁZS		438,3	24,490	38	1,5	2,10	2,54	-17,23
78	Indonézia	ÁZS		1 904,6	217,610	759	3,2	2,00	2,86	-30,05
79	India	ÁZS		3 287,3	1 044,150	3 033	2,9	2,80	2,80	-0,08
80	Hong Kong	ÁZS		1,1	6,855	213	28,8	8,00	7,71	3,76
81	Grúzia	ÁZS		69,7	5,240	12	2,5	2,00	2,73	-26,65
82	Fülöp-szigetek	ÁZS		300,0	78,990	391	4,6	2,60	3,12	-16,79
83	Banglades	ÁZS		144,0	133,660	259	1,9	1,50	2,61	-42,59
84	Bahrein	ÁZS		0,7	0,650	11	16,9	5,80	5,46	6,32
85	Azerbajdzsán	ÁZS		86,6	8,110	27	3,4	1,90	2,90	-34,42
86	Arab Emírségek	ÁZS		83,6	2,530	58	23,2	6,10	6,65	-8,26
87	Pápua Új-Guinea	AuO		462,8	5,020	11	2,2	2,60	2,67	-2,61
88	Venezuela	AM		912,1	25,090	118	4,8	2,30	3,16	-27,27
89	Uruguay	AM		176,2	3,380	44	12,8	6,20	4,68	32,52
90	Trinidad és Tobago	AM		5,1	1,310	11	9,5	4,20	4,05	3,63
91	Suriname	AM		163,3	0,420	2	4,0	4,30	3,01	42,82
92	Salvador	AM		21,0	6,520	31	4,8	4,20	3,16	32,81
93	Peru	AM		1 285,2	26,520	146	5,1	3,50	3,22	8,72
94	Paraguay	AM		406,8	5,780	28	4,7	1,90	3,14	-39,56
95	Panama	AM		75,5	2,880	19	6,3	3,70	3,45	7,35
96	Nicaragua	AM		130,0	5,360	12	2,3	2,70	2,69	0,42
97	Kuba	AM		110,9	11,270	32	2,9	3,70	2,80	32,03
98	Kolumbia	AM		1 138,9	43,820	263	6,3	3,80	3,45	10,25
99	Jamaica	AM		11,0	2,630	11	3,9	3,30	2,99	10,30
100	Honduras	AM		112,1	6,830	18	2,6	2,30	2,75	-16,23
101	Haiti	AM		27,8	8,500	12	1,6	1,50	2,56	-41,31
102	Guatemala	AM		108,9	12,000	57	4,1	2,20	3,03	-27,39
103	Ecuador	AM		283,6	13,110	46	3,3	2,40	2,88	-16,61
104	Dominikai Köztársaság	AM		48,5	8,750	53	6,0	2,90	3,39	-14,45
105	Costa-Rica	AM		51,1	4,200	35	9,1	4,90	3,98	23,20
106	Chile	AM		756,6	15,590	155	9,9	7,40	4,13	79,23
107	Brazília	AM		8 547,4	174,350	1 375	7,6	3,90	3,69	5,61
108	Bolívia	AM		1 098,6	8,710	21	2,4	2,20	2,71	-18,75
109	Belize	AM		22,7	0,250	1	4,9	3,80	3,18	19,45
110	Barbados	AM		0,4	0,270	4	15,7	7,30	5,23	39,63
111	Argentína	AM		2 780,4	37,940	436	11,2	2,50	4,38	-42,86
112	Zimbabwe	AF		390,8	11,910	24	1,9	2,30	2,61	-11,97
113	Zambia	AF		752,6	9,550	9	0,8	2,60	2,40	8,14
114	Uganda	AF		241,0	23,200	36	1,4	2,60	2,52	3,25
115	Tunézia	AF		163,6	9,850	68	6,9	5,00	3,56	40,44
116	Tanzánia	AF		883,7	35,080	22	0,6	2,80	2,37	18,32
117	Szudán	AF		2 505,8	31,810	71	1,9	2,20	2,61	-15,80
118	Szenegál	AF		196,7	9,980	17	1,6	3,00	2,56	17,37
119	Sierra Leone	AF		71,7	5,090	3	0,5	2,30	2,35	-2,03
120	Nigéria	AF		923,8	116,930	115	0,9	1,60	2,42	-33,98
121	Niger	AF		1 267,0	11,410	9	0,8	2,20	2,40	-8,50
122	Namíbia	AF		824,3	1,820	14	7,2	4,10	3,62	13,35
123	Mozambik	AF		801,6	18,080	21	1,2	2,80	2,48	12,89
124	Maurícius	AF		2,0	1,220	14	11,4	4,10	4,41	-7,09
125	Marokkó	AF		446,6	29,300	128	4,0	3,20	3,01	6,28
126	Mali	AF		1 240,2	11,810	11	0,9	3,20	2,42	32,05
127	Malawi	AF		118,5	11,470	7	0,6	2,80	2,37	18,32
128	Madagaszkár	AF		587,0	16,850	13	0,8	3,10	2,40	28,93
129	Líbia	AF		1 759,5	5,880	35	6,4	2,50	3,47	-27,86
130	Kongói Köztársaság	AF		342,0	2,998	2	0,7	2,30	2,39	-3,58
131	Kongói DK	AF		2 344,9	54,710	40	0,7	2,00	2,39	-16,16
132	Kenya	AF		580,4	31,120	33	1,0	2,10	2,44	-14,02
133	Kamerun	AF		475,4	15,880	28	1,8	2,10	2,59	-19,04
134	Ghana	AF		238,5	21,340	44	2,2	3,60	2,67	34,85
135	Gambia	AF		11,3	1,460	3	1,7	2,80	2,57	8,74
136	Gabon	AF		267,7	1,280	7	5,5	3,30	3,30	0,15
137	Etiópia	AF		1 104,3	67,670	47	0,7	2,30	2,39	-3,58
138	Eritrea	AF		117,6	3,820	3	0,7	2,60	2,39	8,99
139	Elefántcsontpart	AF		322,5	16,800	25	1,4	2,00	2,52	-20,58
140	Egyiptom	AF		1 001,4	70,940	295	4,0	3,20	3,01	6,28
141	Dél-afrikai Köztársaság	AF		1 221,0	44,330	457	10,7	4,60	4,28	7,47
142	Csád	AF		1 284,0	8,100	11	1,2	1,70	2,48	-31,46
143	Burkina Faso	AF		274,0	12,610	15	1,1		2,46	-100,00
144	Botswana	AF		581,7	1,660	14	9,0	6,00	3,96	151,58
145	Benin	AF		112,6	6,430	8	1,1	3,20	2,46	30,02
146	Angola	AF		1 246,7	13,530	20	1,9	2,00	2,61	-23,46
147	Algéria	AF		2 381,7	32,870	196	6,0	2,70	3,39	-20,35
148	Seychelles -szigetek	ÁZS		0,5	0,081	1	7,8	4,40	3,73	17,93